Ն° 1291 1881 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2 ՓԷՆՋՇԷՆՊԻՀ ԲԷՇԻՆՋԻ ՍԷՆԷ

ԱԲՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճմուլյէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըք . . . . . 90 »
Իւչ այլըք . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչին

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըք . . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ
ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԻԵՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

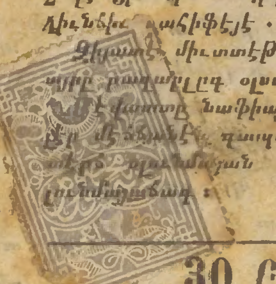

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչին

1 վէ 2 ինճի սահիֆէյէ . . . 5 ղրշ.
Դիւնճիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ . Պանգա , Շիրքէթ վէ ումուրու սայրաֆիյէյէ այիտ.
2 վէ 3իւնճիւ սահիֆէլէրէ . 6 ղրշ.
Դիւնճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Չէլպատէ միւտտէթ իչին իլանաթա պիր բազարլըգ օլուր :
Միւհէմմէդ նաֆիյայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ ... էվրագ իատէ օլունմայաճագ :

30 Բարա

Խտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմաճագը կիպի, քեաֆֆէյի մէքթեաթըլյըն տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԻԽԹԱՐ

Կէրէք Սթամպօլ վէ կէրէք Թաշրա ապօնէլէրիմիզին խայիխինտէ պիր չօգ գիւմէսաթըմըզ պուլունըպ, պունուն թէէտիյէ ու իրսալը իչին տէֆաթըլէ կազէթամըզ վասըթասըլա իխթարլար նէշր իթմիշ իսէք տէ, հէնիւզ հիչ պիր թէէտիյէ ու ֆախտէսի հասըլ օլմամըշ, պունըն իսէ թապիի օլարագ իտարէմիզին հիւսնիւ ճէրէյանընա սէքթէ կէլտիկինտէն չիւպհէ օլմատըղընտան, էլյ պաշըլըն թազաաբուլը վէ սիւրէաթը իտէրէք տէֆթէր վէ հեսապաթը սաֆիյէ պու տէֆա մունթազամ պիր հալէ գօյմագ նիյէթինտէ պուլունտուղումըզ հասէպիլէ, կազէթամըզա գիմմէթի օլան պիճմիւմլէ ապօնէլէրիմիզին էլյ պաշըլնա գատար տէյնլէրինի ու թէէ թէտվիյէ վէ իրսալ իթմէլէրինի սօն տէֆա օլմագ իւզրէ րճա վէ թէմէննի կիլէրիզ:

Բէզալիք Թաշրատա իտարէմիզէ միւթէալլիգ խուսուսաթըն թէսվիյէսինի տէրէօտէ իթմիշ օլան մուխպիրլէրիմիզին տախի օրանա քէնտի մարիֆէթլէրիյլէ ապօնէ գայտ իտիլմիշ օլան միւշթէրիլէրիմիզ գիմմէթինտէ պուլունան մաթլուպաթլարընը պիր ան էվվէլ թէսվիյէ իլէ հիսապլէրինի էլյ պաշըլնա գատար իտարէխանէմիզէ իրսալէ վէ միւմէնիւ իւթթահսիլ վէ թէսվիրէ օլան ապօնէլէրի տէֆթէրիմիզտէ պէյհուտէ թուլմամալըգ պօզմագ վէ կազէթալարընը քեսիլ կէօնտէրմէք իւզրէ էսամիլէրինի օ վագըթա գատար թարաֆըմըզա թէպլիղ ու իշար հիմմէթ պույուրմալարընը մուհաքիմէ մուխպիրլէրիմիզէ րէճա իտէրիզ: Անճագ Թաշրա ապօնէլէրիմիզտէն մուխպիրլէրմիզէ իճրաի մուամէլէտէ օլմաեռալ տօղրուտան տօղրույա պիզիմէ իճրայի մուամէլէ իթմէքտէ օլանլարընըն էրինէ տօղրուտան տօղրուէա պիզէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլտիկինի տէ պու միւնասէպէթլէ պէյան իլէրիզ:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պու կիւնքի վափուրըն իհմալինտա կէրրիւլէն ատիյէքի ֆգրա տախի պէրայի մալիւմաթ նագլ օլունմուշ տըր.

«Էրմէնի մէսէլէսի նամըյլա էլսինէի հավատիսանէլյանտէ տէվէրան իտէն գիլըու գալ իւզէրինէ պիր իքի կիւնտէն պէրու նէշր իթմէքտէ պուլունտուղումուզ միւթալէաթ նէզարը հագարիգ աշնայանտա րէհինը մագպուլիյէթ օլտուղունը միւշահէտէ իլէ էօրուզ.

«Անատօլու բուլահաթընա քէմալը կէրմի իլէ իհթիմամ օլունմասը ճիւմլէտէն գիպտան նէզարը Սալթանաթը Սէնիյէտէ մաթլուպ վէ միւլթէզէմ օլուպ, ֆագաթ էրմէնիսթան վէ Էրմէնի նամընա օլարագ տէվլէթ հիչ պիր չէյ եարամազ.

«Նազարը թէրագգիւէրվէրի վէ ատալէթքիւսթէրի տէվլէթտէ քեաֆֆէի թէպաայէ միւսավի օլուպ խարիճի սիյասէյէ վէ իտարէի միւլքիյէմիզէ էրմէնիսթան եօգ տըր.

Պիր թագըմ սէպիւքմաղզան՝ Էրմէնի Բաթրէյի րիւթպէթլու էֆէնտի հազրէթլէրինին իսթիֆայըրընը բուլթիգա էսպապընա համլ ու խոմատ իթմէքտէ մունսիֆ օլունտուգլար իսէ տէ, Բաթրիգլիք սըֆաթը պիր սըֆաթը րուհանի էտէն իպարէթ օլմասըլա Բաթրիգ հազրէթլէրինին պիր կէօնա սըֆաթը սիյասիյէլէրինի թանըմատըղըմըզ թէքրար իտէրիզ.»

Բէզա պու կիւնքի Ճէրիտէի Հավատիս պու մատտէ հագգընտա պէրվէճհը աթի եազըյօր.

«Մալիյէ իւչէրինտէ կիւնտէն կիւնէ էյլիք միւշահէտ օլունուպ, Անատօլու բուլաճաթը կիւնտէնտէ տախի էրմէնի Բաթրիգինին իսթիֆասը միւրաթը հուսուլէ կէօրիւնմիւշ տիր . Բաթրիգ էֆէնտինին իսթիֆասա խորաթը գատար ճէմաաթըն րէհպը ումուրլարընտան կիւթմէմէսինի արզու իտէրլար ; իչթէ պու րարարը թարաֆէյն օ ճէմաաթըն տէֆաթըլէ զուհուր իթմիշ, վէ Բաթրիգ էֆէնտինին չու սըրատա իշտէն չէքիլմէսի ճէմաաթըն արզու օլունմագտա պուլունմուշ տըր .

«Պիր բէյիսը րուհանի՝ ճէմաաթընըն քէնտիսինի պէյէնտիրմէք նէֆսինէ չէրէֆի ճալիպ օլուպ, անճագ պու իսթիֆա քէյֆիյէթի՝ Էրմէնի ճէմաաթըընըն արզուքէրտէլէրի օլուպ, ումում Անատօլու սէքէնէսինի պիր սիյագտա մագհարը տօլ իլէմէք արզուսունտա պուլունան Անատօլու բուլահաթընը թաալիգ իթմէմէք իւզրէ պիր նէթիճէյէ վասըլ օլմասը լազըմ տըր:

«Էրմէնի ճէմաաթըն Անատօլուճա իսլահաթը վազըլմաքտա էգսէրիյէթլէ տայիմա պիէաս օլմաըը իւզրէինէ արթըգ Անատօլուտա խայլիտէն խայլի գազիյէի իսլահիյէնին իճրասը միւմ օլաուղունա հիւքմ իտէպիլիրլէր;

«Պու սէպէպտէն հիւքիւմէթը Սէնիյէ քէնտի Թէպաասը սաղըգաօնընը հէր սուրէթլէ իգտար իթմէյի միւրաաթ պույուրմուշ օլմասընտան նաշի, պու թէտապիրը ազիմէի ճիտտիւնիյէնին հուսուլեաֆթէ օլմասընտա քիւսէլէրին մէսուլիյէթ օլմամաղընտան, Նէրսէս էֆէնտինին՝ քէնտի ճէմաաթընըն թէմէննիյաթը վագըասընը րէտտ ու գապուլտէն տէվլէթճէ ալտ պիր ճինէէթի եօգ տըր. գլրա Բաթրիգլէր՝ճէմաաթըն րուհանի իշլէրիյլէ մուվագգաթ օլմալարընտան, ճէմաաթըն էսպապը րէճաիյէ սըրասընտա Անատօլու բուլահաթընը սըբրիշտըրմալարընա թէաճճիւպ իյէմիշ իտիք.

«Հէր հալտէ Անատօլու բուլահաթընը տէվլէթը Ալիյէ Էվրօպանըն զօրըյլը օլմագտան զիեատէ քէնտի ումում մէպալլաղընտա պիր Թարիգը սաատէթ աշմագ իչին տախիմա էմէլ պուլուրմագտա օլտուղունտան, Էրմէնի ճէմաաթը տախի պու գազիյէտէ քէնտի տէվլէթը մէթպուսի մուազզամալարընա իթիմատտէն պու պապտա հէր չէյի սալթանաթը Սէնիյէտէն ինթիզար իտէպիլիրլէր .

«Կէրէք Էրմէնի Բաթրիկի վէ կէրէք սաիր պիր րէիսը րուհանի օլսուն , պու միսիլլու բուլահաթտա գաթըան ալագատար օլմաեարագ օնլարըն վազիֆէսի՝ քէնտի տաիրէի րուհանիյէսի ումուր ու խուսուսաթը մէզհէպիյէսինէ միւթէալլիգ պուլունմագտա օլտուղունտան , Բաթրիգլէրին իտմիֆա ու ինֆիասլէրի վէ հագգլարընտա չիւքր ու չիքայէթ ալապիլմէլէրի ումուրը րուհանիյէյէրինէ տաիր օլաճաղընտան նաշի , պու գազիյէտէ Օսմանլըլար տախի՝ քէնտի ճէմաաթընա խըրամէթինի պէյէնտիրմիշ օլան պիր Բաթրիգ էֆէնտինին մագամընը թէրք իթմէմէյէ միւթէանտիտ պիր մուվաֆագաթ հուսուլէ կէթիրէճէյինի զանն իյէրլէր .»

—

Բիվայէթէ կէօրէ , տիւնքի կիւն ագշամը իճթիմա իտէն մէճլիսը մախսուսը միւքէյլատա , Մ. Պուրգուն միւզաքէրաթը մալիյէտէ վէրիլէն գարարլարը ինկիլթէրրատա պուլունան թահվիլաթ համիլլէրինէ պիլտիրիլ գապուլ իթտիրէճէյինէ տայիր օլան պէեանաթը հազգընտա միւզաքէրաթ ճէրէեան իյլէմիշ, վէ Մ. Պուրգ տավէթ օլունարագ պու պապտա իյզահաթ թալէպ իտիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր :

Մէզքիւր մէճլիսը միւքէյլատա տույունաթ հազգընտա գօմիսէրլէր պէյնինտէ թանզիմ օլունան գարարնամէ տախի թէտգիգ օլունմուշ տըր.

Գարարնամէի մէզքիւրըն պիր սուրէթի պու կիւնքի վափուրա կէօտիւրիլմիւշ իսէ տէ, իշպու գարարնամէ գայէթ մուֆասսալ օլտուղունտան, պու կիւնտէն իթիպարէն պէյ տէֆ պէյ պէր վէճհի աթի նէշր օլունուր.

Սուրէթի գարարնամէ

Հիւքիւմէթը Սէնիյէի Օսմանիյէ պէրլին գօնկրէսինին 11 թէմմուզ (յուլիս) 1878 թարիխլի իճթիմաընտա մուրախխասը թարաֆընտան օլունան իֆատէ իւզէրինէ, 3 թէշրինը էվվէլ (հոկտեմբեր) 1880 թարիխլի թահրիրաթթա տէրէօտէ իթտիյի թէահհիւտէ թէվֆիգան, 23 թէշրինը էվվէլ 1880 թարիխլի թահրիրաթը իլէ տույունը ումումիյէի Օսմանիյէ համիլլէրի քէնտի արալարընտա վէքիլլէր ինթիխապ էյլէյա տույունը ումումիյէի Օսմանիյէնին գաթիէն վէ մալլահաթա մուվաֆըգ սուրէթտէ ֆասլը վէ տույունը մէզքիւրէնին ֆաիզ վէ րէսուլման թէէտիյաթընըն սուրէթը իտաէսի զըմընտա տէվլէթը Ալիյէ իլէ տօղրուտան տօղրույա մուվաֆագաթ օլունմագ իւզրէ մէճզունիյէթը քեամիլէյի հայիզ օլաուգլարը հալտէ Տէրսաատէ կէօնտէրիլմէլէրի իչին աչգաբը թահվիլաթը տավէթ իթմիշ իտի, տուրուսը ումումիյէի Օսմանիյէ համիլլէրի իշպու տավէթէ ինճապէթէն ինկիլիզ վէ Ֆլէմէնք (Հօլանտա) համիլլէրի ինկիլթէրրա բարլամէնթօսու ազասընտան էսգէլթոն Բօյերթ Պուրգ, վէ Ֆրանսըզ համիլլէրի էսգէլթոն Մ. Վալֆրէյ վէ Ավլօթրիա վէ Մաճարիսթանըն համիլլէրի էսգէլթոն Մ. Մայէր, վէ Ալմանեա համիլլէրի Ալիյէ միւշավիրի էսգէլթոն Մ. Բլինքեր վէ, Իթալիա համիլլէրի էսգէլթոն Մ. Մանգարտի ճէնապլարընը վէքիլ թային իյլէմիշլէր, վէ համիլլէրին գիբը օլունան վէքիլլէրի ազասընտա վէ իյլուլ (սէպթ.) այլարընտա Պապը Ալիյէ միւրաճաաթ իթտիրէլրինտէն, հիւքիւմէթը Սէնիյէ տախի քէնտի թարաֆընտան Շուրայը տէվլէթ րէիսի տէվլէթլու Սէրվէր բաշա վէ Մալիյէ Նազըրը աթուֆէթլու Միւնիր պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինը Տիվանը մուհասէպաթ րէիսի Յովհաննէս էֆէնտի Զամիչ, վէ Մալիյէ միւսթէշարը աթուֆէթլու վէթէնտօրֆ պէյ, վէ Նաֆարէթ ճէլիլէ խարիճիյէ հուգուգ միւշավիրի սաատէթլու կէօչէր էֆէնտի, վէ Բուսումաթ Էմանէթը ալիյէսի միւսթէշարը Պէքթրամ էֆէնտի հազարաթընտան միւրէքքէպ օլարագ, տախի վէքիլլէրիյլէ միւզաքէրէ իյլէմէք իւզրէ պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշքիլ իյլէմիշ տիր.

Մէզքիւր գօմիսիօն՝ վէքիլլէրին համիլ օլտուգլարը վէքեալէթնամէլէրի մուայէնէ իլէ միւթէպէր օլտուգլարընը պիլմիւշահէտէ ակնէի հազըրէ խուլէրը պիրինտէն իթիպարէն պէտպ օլունան միւզաքէրաթը իլուլ վէ թէշրինը էվվէլ վէ սանի այլարընտա տէվամ իյլէմիշ, վէ նէթիճէի միւզաքէրաթ տէվլէթը Ալիյէ գօմիսէրլէրիյլէ տախի վէքիլլէրի պէյնինտէ մուվաֆագաթը քեամիլէյէ միւնճէր օլմուշ տըր : Հիւքիւմէթը Սէնիյէ գօմիսէրլէրի թարաֆըտան իմզա օլունան գաթընամէլէրինտէ մունայյէն օլան մուվաֆագաթը թէվֆիգան աթիտէ մուհարրէր մէվատտա գարար վէրիլմիշ տիր.

(Տէվ.-Պ.)

—

Իսթանպուլիյէնէ կէօրէ, Մ. Պուրգ Լօնտրատան պիր թէլկրաֆ ալըպ իտուպ, պունտա տախի վէքիլլէրի մարիֆէթիյլէ միւնագըտ օլան սուլրէթը թէսվիյէ հազգընտա թահվիլաթ համիլլէրինին հըսն իմթիզալլարը մէմնունիյէթ իչխար օլունմուշ, վէ պու պապտա բօսթա իլէ պիր մուֆասսալ կէօնտէրիլմէլի տախի պէեան իտիլմիչ տիր .

—

Էվվէլքի կիւն իճթիմա իտէն Թազմինաթ գօմիսիօնընտա Օսմանլը գօմիսէրլէրի՝ պազը վարիտաթըն Թէրքիյէ Թէէմին իտէճէքլէրի սէնէվի պիր միգտարը թախսիսաթ հագգընտա պիր պէհանամէ գամիլըէթ պուլունմուշլար . Մէսէլէի մէզքիւրէ՝ հալէա հէնէ մէյ միւզաքէրէ թարաֆընտան թէտգիգ օլունմագտա օլտուղը ճիհէթլէ , միւշարիլէյհիմ գօմիսէրլէր՝ պոյչա պիր չէյ իթմէյիպ , անճագ հէնէ մէյ միւզաքէրէ պիր գարար վէրիլէջէք, պու գարար քէնտիլէրինէ թէպլիղ օլունուր իսէ , քէնտիլէրի տէ թէպլիղ իտէճէքլէրի Նրուսա մուրախխասլարընա վաս իթմիշլէր տիր :

—

Պուլկարիստան հիւքիւմէթինին Տէրսաատէ գարու քէթխիւտասը Մ. Պալապանօֆըն պու կիւնլէրտէ Սօֆիայա կիտէճէկինի վէ Տէրսաատէ Պուլկար գարուքէթխիւտալըղընըն գաբատըլաճաղընը Մէրէ՛ Նամ Պուլկար կազէթասը եազըյօր .

—

Միւթարէքէ պուլունան թահվիլաթը Օսմանիյէ ասհապընըն վէքիլի Մ. Մանգարտի՝ Իթալիատա ագրապասընտան պիրինին ճէյֆսիզ օլտուղունու խապէր ալարագ, տիւնքի կիւն օլ ճանիպէ միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մահթէլէսիւք իւլէթտիրիմիզէ կէօրէ, մէշհուր պանքէր Մ. Ժօրժ Զարիֆինին օղլունինէ տաիր աղնան սօն խապէրլէր՝ մուճիպը խօշնուտի օլմատըղընտան, Զարիֆի խանէտանը ազիմ էնտիչէտէ պուլունմագտա տըր :

—Խասսա միւշիրի Բէօւֆ բաշա հազրէթլէրի չէնտ կիւնտէն պէրու թիւչար օլտուգլարը նամիզաճիլըգտան տօլայը մագամընտա կիւտմէմէքտէ իմիշ :

—Վիէննատա Բինկ Թէաթրօսընտա եանան ինսանլար միյանընտա Մ. Ալէքսանտր Պալթաճըըն հէմշիրէզատէսի Մ. Վէչէրա տախի պուլունմագտա օլտուղունտան, մումաիլէյհ Մ. Ա. Պալթաճը միւթէվէֆֆանըն էպէվէյնինի թէսլիյէ իչին Սթամպօլտան Վիէննայա ազիմէթ իթմիշ տիր :

—Այա Սօֆիա ճամիսինին թամիրի հազգընտա րէյ վէրմէք իւզրէ թէչքիլ իտէն գօմիսիօն՝ էվվէլքի սապահ սաաթ պէշ պուչուգտա Շէհր Էմինի Մազհար բաշա հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ օլարագ ագտը իճթիմա իթմիչ տիր :

Գօմիսիօնը մէզքիւր աղալարը՝ նէթիճէի մէմուրիյէթլէրի հազգընտա պազը միւզաքէրաթտա պուլունտուգտան սօնրա , ճամիի մէզքիւրըն պաշլըճա միւհթաճը թամիր օլան ճիհէթլէրինի մուայէնէ իթմէք իւզրէ Այա Սօֆիաեա կիթմիշլէր տիր :

Պու գօմիսէրլէր իքի սաաթ մուայէնէտէն սօնրա , Էվգաֆ մէճլիսի րէիսի վէ սըր քէթիպի ումումիյէ պուլունան Շէրէֆ էֆէնտինին հազրէթ րիյասէթինտէ օլարագ ագտը իթմիշլէր տիր :

Կէրէք Շարգտա վէ կէրէք Էվրօպատա նամ վէրմիշ օլան սէրմիմարը հազրէթը Շէհրիյարի ատիլֆէթլու Պալեան Սարգիս աղա էֆէնտի հազրէթլէրինին մէհարէթը թամմէսի սայէսինտէ գօմիսէրլէր՝ միւհթաճը թամիր օլան պազը նոգթալար հազգընտա պէյնլէրինտէ իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրիպ , մէզքիւր նոգթալարը էյիճէ թային իթմիշլէր տիր :

Պունուն իւզէրինէ մէմալիքը Օսմանիյէնին տաարը քիւլլիյէսինի մուհաֆազայա պէք զիյատէ հաըը տէգգաթ իտէն Էվգաֆ նազըրը Սուլթան բաշա հազրէթլէրինին թահթը րիյասէթինտէ օլարագ մէզքիւր գօմիսիօն թէքրար իճթիմա իթմիշ , վէ բաշալը միւշարըլէյհին թէքլիֆի իւզէրինէ , մուֆաթտիշ պիր բաբօրթօ թանզիմինէ միւհէնտիս Մ. Ֆէրրարիյի մէմուր իթմիշ տիր :

Սուպհի բաշա հազրէթլէրի՝ քէնտիսինէ թէվտի օլունան վէզաիֆին իֆասընտա միւգթէտիր տէրէճէտէ պուլունտուղունու իթպաթ իթմիշ վէ միւհէնտիսլէրի տէ պիրլիքտէ գուլլանմալըը Մ. Ֆէրրարիյէ էմր իթմիշ տիր :

ՐԷՍՄԻ

Թարիֆաի մախսուսէսի մուճիպինճէ տէմղ ու իսթիֆա օլունմագտա պուլունան րուսումաթան գիֆայէնին էֆրատը էսնաֆընըն տէրէճէի իգթիտարլարընա ղայրը միւթէնասիպ օլմասընտան տօլայը թատիլը լազըմ կէլէրէք , պունուն պիր նիզամէ միւթէտիլէտէ օլմագ իւզրէ էսնաֆըն տէրէճէի գուտրէթ վէ սէրմայէլէրիյլէ միւքէավէ վէ սաիրէլէրինին մէվգի վէ չէրէֆինէ կէօրէ , 3 սընըֆ իթիպարըյլա պիրինճիսինտէն չէհրի 15, իքինճի սընըֆընտան 10, 3իւնճիւսինտէն 5 վէ սունուֆը մէրգումէ խարիճինտէ գալան գուսուրը իգտիտէ տախի տէվաիրը պէլէտիյէճէ պիթթաէգիգ թային իտիլէճէք գուտրէթ վէ հալլէրինէ կէօրէ , րուսումը մէզքիւրէնին 5 ղրշ. տան 100 բարայա վէ աճէզխանէլէրի միւսթէսնա օլմագ իւզրէ սիւրիւնտիւլէրի ալըճան խանէլէրէ 5 ղրշ. տան 1½ ղրշ. ա գատար թառին վէ ուֆագ գօնագլարտան չէհրի 10ար վէ պէօյիւք գօնագլարտան օնպէշ ղրշ. րէսմ իսթիֆասը պիլ իսթիյզան միւթէալլիգ պուլունան իրատէյի Սէնիյէի ճէնապը Բատիշահի իգթիզայի ճէլիլինտէն պուլունմուշ վէ րուսումը մէրգումէնին սէնէի հալիյէ չէհրը քեանունը էվվէլի իպթիտասընտան միւթէպէր օլմագ իւզրէ օլ պապտա օլան թարիֆանըն նիւսխէի մաթպուասընըն լէֆֆիյլէ քէֆիյէթ տէվաիրը պէլէտիյէյէ իչար իտիլմիչ օլտուղըլա , ճիւմլէնին մալիւմի օլմագ իւզրէ , իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար օլունտու ։

1 քեանունը էվվէլ 97

—

Մահքէմէի ճինայէթտէն

Մազլիւմէ Թաալա զաթը ագտէսը հազրէթը Բատիշահիյէ սուի գաստ թէշէպպիւսինտէ պուլունտուգլարընտա տօիր Մապէյնը Հիւմայուն ճանիպի ալիսինէ միւթէատտիտ ժուրնալլար թագտիմ իտէրէք , մազլումը իւլ էսամի զէվաթա լիգարագ իֆթիրա իթմէսինտէն տօլայը , հէնէմէ իթհամիւէ թարաֆընտան ճինաէթէ իթհամ օլունան սապըգ Գարաճա Սու Նահիյէսի միւտիրի Գավալալը Սափի էֆէնտի հազգընտա իսթինաֆ միւտտէիի ումումիլիյինտէն իգամէ օլունան տավա վէ մահքէմէի ճինայէթճէ ճէրէեան իտէն մուհաքէմէի ալէնիյէ նէթիճէսինտէ միւթթէհիմ մէրգումըն իֆտիրայը իլէ սապիթ օլան հարէքէթը ճիւրմիյէսի՝ գանունը ճէզանըն 213իւնճիւ մատտէսի մանթուգընճա 58ինճի մատտէսի անքեամընա մուվաֆըգ օլտուղընտան , մէրգումուն մաատէթէյնը մէզքիւրէթէյն մուճիպինճէ միւէպպէտէն գալէպէնտիլիք ճէզասը իլէ միւճազաթ օլընմասընա միւթթէֆիգէն հիւքմ օլունմուշ տըր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Միւլէթիմիզ րէսասընը նէվրէսիւտէկեանընտան Անտրանիկ էֆ. պու տէֆա Բաթրիգ Ալէն. Նէրսէս Սրբազան հազրէթլէրինին եազըը պօլօ իլէ ալա պիր րէսմինի չէքմիշ , վէ Դպրոցասէր—Տիկնայց ընկերութիւնըն քիւչաա իթտիկի րէսմ սէրկիսինէ վազ ու թէշհիր օլունմագ իւզրէ , հէտիյէթէն տիւնքի կիւն րէսմը մէզքիւրը մէզքիւր ընկերութիւնա իրսալ իթմիշ տիր :

—

Պիր վագթտան պէրու Էվրօպատա պուլունան միւթէպպէրան միւլէթտէն Եսայեան Մկրտիչ էֆէնտի կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Սթամպօլա ավտէթ իթմիշ տիր .

—

Թիֆլիստէ մուգիմ միլլէթտաշլարըմըզ թարաֆընտան «Հայոց Բարեգործական ընկերութիւն» նամըյլա պիր ընկերութիւն թէշքիլ օլունուպ , Նոյեմբերին 15ինճի բազար կիւնիւ ընդհ. ժողով րիեասէթինէ սէր Քաահին Միքայէլ Շահ—Պարոնեանց վէ սըր քեաթիպէթինէ տախի Գէորգ Զնկեանց թային օլունմուշլար տըր . Բէզալիք էվվէլ մէզքիւրտէ մէզքիւր ընկերութիւնըն Տնօրէն ժողովը տախի աթիտէքի զէվաթտան թէշքիլ օլունմուշ տըր .

Տօգթ. Բագրատ Նաւասարդեանց,
Գաբրիէլ Սունդուկեանց ,
Ալէքսանդր Մանթաշեվ ,
Ժէնէրալ Դմիտրի Տէր-Աստուրօվ,
Ալէքսանտր Անանօֆ ,
Յովհաննէս Զիթախով ,
Նիկօլայ Խոսրօեվ ,
Ալէքսանդր Մէլիք-Ազարեանց ,
Ներսէս Աթապէկով .

ԻԼԱՆ

Սթամպօլտա չարչըլը քէպիրտէ Վարագէր խանըն ալթ գաթընտա 2 Նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա մուգիմ Կիւմիւշկէրտան Բուրէն էֆէնտի միւթէաատտիտ տօսթլարընա մալէ իֆթիխար իլան իտէր քի , պու տէֆա քէնտի մաղազասընտա կիւզարը մարիֆէթիյլէ Լօնտրա, Բարիզ վէ Ճինէվրատան էնվայի ալա ալթըն, կիւմիւշ վէ սաիրէ ճէպ սաաթլարը վէ քէզալիք հէրքէս վէ գատընլարա մախսուս վէ սօն մօտա օլարագ 18 այար Բարիզ մամուլաթը գօրտօնլար կէթիրթիպ զայէթ տուզ ֆիյաթլա սաթմագտա , վէ քէզա մէքթէպ թալէպէսիյէ էսնաֆ իչին օն սէնէ գուլլանըլմասընա ալա չիւրէհ օլմայան վէ ՊԻՐ ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՐԱՍԸ գըյմէթինտէ պուլունան սաաթլար տախի կէթիրտէրէք ֆիւրութէ իթմէքտէ օլտուղընտան , սաաթ վէ գօրտօն միւշթէրիսի օլանլար պուլունան զէվաթըն քէմալը էմնիյէթլէ մաղազայի մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի արզու օլունուր: 8—1

Ա. ԼԱ ԳՕՆՖԻԱՆՍ
Ա. Մ. ՊԻԼԼՕՐԵԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄ.

Գալաթատա վօյվօտա ճատտէսինտէ կլավանի խանը գարշըսընտա 38 Նումէրօլու մաղազա Ա. Մ. Պիլլօրեան վէ գումբանեասը թարաֆընտան քիւշատ օլունան Էվրօպաքէարի մէքքիւլաթ վէ մէշրուպաթ մաղազասընտա , Զօգօլաթըն բէրրօն , վանիլեա , էքսթրա վանիլեա , գարագ վանիլեա , սանլըք , վէ տըմի գարագ վանիլեա ճինսլէրի , վէ սէնէ պաշը իչին օգգա վէ գութու իլէ Նուգա (ճինտի հէլվասը), վէ էնինէ օգգա վէ գութու իլէ իգմիր իւզիւմ վէ ինճիրի, վէ Այվալըգ իլէ իզմիր մասթիգասը , վէ Պէնէտիքթին թայիր օլունան մէշրուպաթ, վէ տիկէր միյտէվի վէ նէֆիս իչկիլէր տախի սաթըլմագտա օլտուղու մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան իլան օլունուր : 5—5

ՏՕԳԹՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօգթօրը մումաիլէյհ Բարիզտէ չօգ սէնէլէրտէն պէրու իլմը թէպապէթի թահսիլ իտէրէք օտաուտէֆա Տէրսաատէթէ կէլմիշ , պուգունտան , Պէյօղլունտա Շիշլի սօգաղընտա 18 Նումէրօլու խանէսինտէ հէր կիւն սապահտան սաաթ 6 յա գատար պուլունտուղու կիպի , ճամաա կիւնլէրի տախի սաաթ 4տէն 6 յա գատար քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն խաստէկեանը մէճճանէն թէտավի իտէճէք տիր :

Տօգթօրը մումաիլէյհ հէր կիւն սաաթ 8տէն ագշամա գատար տա Սթամպօլ ճիվարընտա Նշանճըտա , Մուսալլա ճատտէսինտէ 53 Նումէրօլու սաղըգ էճզախանէյի քէնտիսինէ իգամէթկեահ թախսիս իտէրէք օրատա պուլունմագտա օլուպ , բազար իրթէսի կիւնլէրի մահալը մէզքիւրտէ տախի սաաթ 8տէն 10ա գատար քէնտիսինէ միւրաճաաթ էտէն ֆուգարա խաստէկեանը մէճճանէն թէտավի իտէճէկինի միւթէհէր էհալիյէ իլան իտէր : 6—6

ԱՀՎԱԼԸ ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ

ԻԹԱԼԻԱ ՎԷ ԷՎՐՕՓԱ

Եվրօբանըն մուազզամ տէվլէթլէրի իքինճի, կէրէք սիննճէ վէ կէրէք գուվվէթճէ էն քիւչիւքիւ պուլունան իթալիա տէվլէթի, քէնտի խարիճի բօլիթիգասընըն գարարըղ հալի իլէ, վագըթ վագըթ հէրքէսին գիւզալ օրթալըղա պիր վէլվէլէ պըրագըլմասընա սէպէպ եախօտ պէհանէ օլուեօր:

Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Ալմանիա, Րուսիա, վէ Ավուսթրիա տէվլէթլէրինտէն պազըլարըընըն բէք աչիքճար վէ պազըլարընըն տախի նիմ աչիքճար աթաթխուլէն պիրէր խարիճի բօլիթիգալարը, վէ պիրիպիրլէրինէ աղ չօգ իրթիպաթլարը պուլունտուղու հալտէ, եալընըզ իթալիա տէվլէթի տիր քի, աղ չօգ գաթի աթա օլունաճագ պիր խարիճի բօլիթիգաեա մալիք պուլունմամագտա տըր:

Ցօղտուղու կիւնտէն պէրու Ֆըրսաթ պուլտուգճա տուրմագսըզըն պէօյլէ սէվտասընտա օլուպ, ֆագաթ հիչ պիր պէլլի պաշլը միւթթէֆիգի պուլունմաեան պու տէվլէթ, քէնտի պաշընա եալընըզճա հիչ պիր գօմշուսու իլէ ուզլաշմաեա գուտրէթի պուլունմասըղը հալտէ, քէնտիսինէ պիր բայ չըգարմաեա սէօզ վէրէն հէր տէվլէթին տիկէր պիր տէվլէթ իլէ օլան մուհարէպէսինտէ, օնա եարտըմ իթմէճէ հազըր պուլունմագտա, վէ պու սուրէթլէ, միւլքին օլան հէր վուգուաթտան իսթիֆատէ իտէրէք, եավաշ եավաշ, պիրինճի սըրըֆտա պէօյլէ պիր տէվլէթ օլմագ զայիէթինէ գուսուր իթմէմէքտէ տիր:

Պու տէվլէթ, գուվվէթճէ օլտուղու կիպի, սիննճէ տախի, մուազզամ տէվլէթլէրին հէփսինտէն տէ քիւչիւք տիր տէյիք:

Հազըրտաթէն, իթալիա տէվլէթինին եաշը 23 սէնէյի թէճավիւզ իթմէմէքտէ տիր:

Իթալիանըն պէօյլէ պիր գըսմը Ավուսթրիա սիւնկիւլէրի թաճ թըրնտա, վէ եինէ սայիր պէօյլէ գըսմլարտան պազըլարը տախի, Նաբօլի գըրալըղը, վէ Բարմա, վէ Մօտէնա, վէ Թօսգանա տուգալըգլարը, վէ Բաբա հազրէթլէրի հիւքմիւ ալթընտա պուլունմագտա օլտուղու կիպի, պիր գըսմընտա տախի, Սարտէնիա գըրալըղը իտարայի հիւքիւմէթ իյլէմէքտէ իտի:

Սարտէնիա գըրալըղըն, Նաբօլի գըրալըղը գատար տախի ազամէթի պուլունմատըղը, կէրէք գիթաճա վէ կէրէք նիւֆուսճա Նաբօլի գըրալըղընըն անճագ իւչտէ իքիսի գատար վար իտի:

Գըրըմ մուհարէպէսի, պէլքի հէր տէվլէթտէն զիեատէ, Սարտէնիա գըրալըղընա ֆայտէլի օլտու:

Պու քիւչիւք տէվլէթ, իլէրուտէ քէսպ իտէճէկի ազամէթի իչին, քէնտի ճիւմրիսինէ պագմաեըպ, նէ եափըր եափըր, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի իլէ պէրապէր, Գըրըմա պիր օրտու տա քէնտիսի կէօնտէրիպ, ազիմ պիր նէթիճէտէ գարար գըլաճագ օլան մէզգիւր պէօյլէ մուհարէպէտէ տախիլ օլտու քի, նէթիճէսինէ քէնտիսի տախի հիսէտար օլմաեա պիր հագգ գազանտը.

0 կիւնտէն, Սարտէնիա գըրալըղընըն ազամէթ պինասընա լազըմ կէլէն թէմէլ թաշը վազ օլունմուշ օլտու:

Պիր սէօզ իլէ անլաթմագ իչին չէօյլէ սէօյլէեէլիմ, իտէն, միւնթազամ տէվլէթլէր սըրըքինէ տախիլ օլտու:

Գըրըմ մուհարէպէսի հիքեայէսինին սօն սահիֆէսի օլան Բարիզ ահտնամէսինտէն անճագ իքի սէնէ սօնրա, Ջէրնայատա տէօքիւլէն Սարտէնիա գանըընըն սէմէրէլէրի կէօրիւնմէյէ պաշլատը:

Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրինին բէյլէրի իլէ, իթալիատա ազիմ վուգուաթլար պաշ կէօսթէրմէյէ պաշլատըլար:

Իւչիւնճիւ Նաբօլէօն 200,000 նէֆէր Ֆրանսա ասքէրի իլէ Իթալիաեա կիրտի, վէ Սարտէնիա օրտուսունու տախի քէնտիսինէ մուավին ալարագ, Ավուսթրիա գարագուլունու, իթալիանըն Լօմպարտիա էյալէթինտէն տիշարը գօվտու, վէ Ֆրանսա Ժօզէֆ հազրէթլէրի, Պիրինճի Նաբօլէօնըն տիւշմէսի իլէ թէքրարէն Ավուսթրիա հիւքմիւ թահթընա կէչմիշ օլան մէզգիւր միւնթազամ Լօմպարտիա էյալէթինի, իւչիւնճիւ Նաբօլէօն գըրընը հազըր իչին, Սարտէնիա գըրալըղընա թէրք իյլէմէեէ մէճպուր օլտու:

Պու սուրէթլէ, հէնուզ իքի այ էվվէլ անճագ 29 պին միլ արազիյէ վէ 4 պուչուգ միլեօն էհալիյէ մալիք պուլունան Սարտէնիա գըրալըղը, հէման 40 պին միլէ եագըն արազիյէ վէ 7 պուչուգ միլեօն էհալիյէ մալիք օլտու:

Ֆագաթ Ինկիլթէրրա վէ Ֆըրանսա տէվլէթլէրինին Սարտէնիաեա վէրէճէքլէրի միւքեաֆաթ պու գատարը իլէ մահտուտ գալմայաճագ իտի:

Արատը անճագ պիր գաչ այլար կէչտիքտէն սօնրա, պիր Ինկիլիզ հարպ սէֆինէսինին, միւնթազամ Նաբօլի տօնանմասը իլէ կարիպալտինին աւը սէֆինէսի արա եէրինէ կիրէրէք, վէ պու սուրէթլէ Նաբօլի տօնանմասընըն աթէշինի վէճն խաֆ էրէք, պու իթալիա գահրամանըն Սիկիլիա ատասընտա գարաեա չըգմասընա, վէ Սարտէնիա գըրալըղը նամընա Նաբօլիթան էհալիսի իսեանա տավէթ իյլէմէսինէ եարտըմ իթտի:

Պիր գաչ կիւն զարֆընտա, կարիպալտի, օլ ճէսիմ ճէզիրէյի զապթ իյլէմէյէ մուվաֆֆագ օլարագ, Նաբօլի գըրալըղընըն ասըլ գարա գըթասընա կէչտի, վէ պիրիպիր արգասընըրա, կէրէք մէզգիւր գըրալըղ, քի 41 պին միլտէն զիեատէ արազիյէ վէ 9 միլեօնա եագըն էհալիյէ մալիք պուլունմագտա իտի, վէ կէրէք պաքիւ թուգալըգլար, վէ Բաբա հազրէթլէրի էեալէթլէրինին պէօյլէք պիր գըսմը, Սարտէնիա պայրագը ալթընա կիրտիլէր:

Ցիւնտատա հիչ պիր տէվլէթ, պէօյլէ պիր աղ վագըթ զարֆընտա, վէ էօյլէ պիր ուֆագճըգ հալտէն պու տէրէճէյէ պէօյիւմէմիշ իտի:

0 կիւնտէն, Սարտէնիա գըրալըղը, պէօյլէք պիր իթալիա գըրալըղընա թահվիլ օլտու:

Ֆագաթ քիմի՞ն սաեէսինտէ:

Իթթիֆագը զարպի, եանի Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի բօլիթիգասը, վէ ալէլխուսուս Ֆրանսա գանը սաեէսինտէ:

Պու ճիւմլէ իլէ, պու սաայըրըղ տէվլէթ, անճագ պիր իքի սէնէ սօնրա, աղ գալտը քի, էկէր գուվվէթի պուլունսա, Ֆրանսա տէվլէթինէ գարշը տախի սիլահ չէքէճէք իտի:

Ջիւնքի Ֆրանսա տէվլէթի, Բաբա հազրէթլէրի հիւքմիւնտէ պագը գալմըշ օլան ճիւզի պիր արազինին միւշարիլէյհ հազրէթլէրի եէտինտէ պագը գալմասը իչիւն իթալիա տէվլէթինտէն քէֆալէթ ալարագ, Ֆրանսըզ ասքէրինի, Րօմատան չըգարմըշ իտի: Ֆագաթ իթալիալըլար, մէզգիւր ահտնամէյէ գարշը Բաբա մէմալիքինէ հիւճում իթտիքլէրինտէ, Ֆրանսա տէվլէթի թէքրարէն Րօմայա ասքէր սէվք իյլէմէյէ մէճպուր օլտու, վէ իթալիա օրտուսընըն, գարշը գօյմայա գուվվէթի պուլունմատըղը իչին Ֆրանսըզլարա սիլահ չէքմէքլիքտէն իճթինապ իյլէմիշ օլտուղունու զանն իտէճէք սէպէպլէր վար տըր:

Գունուն արգասընտան, Ավուսթրիա վէ Բրուսիա մուհարէպէսի վուգու պուլտու:

Իթալիա տէվլէթի պու ֆուրսաթը տախի էլտէն գաչըրմայըպ, Ավուսթրիայա գարշը Բրուսիա իլէ պիրլէշտի, վէ հէր նէ գատար հէմ գարատա վէ հէմ տէ տէնիզտէ մաղլուպ օլտու իսէ տէ, Բըրուսիա Ավուսթրիայա գարշը մուհարէպէյի գազանմըշ օլտուղունտան, իթալիա տէվլէթի, եինէ քէնտի բայը օլան Վէնէտիք էյալէթինի Ավուսթրիատան ալըգ իլէմէյէ մուվաֆֆագ օլտու:

Պունտան անճագ տէօրթ սէնէ սօնրա տախի, Ֆրանսա վէ Բրուսիա մուհարէպէսի վուգու պուլտուղունտա, իթալիա տէվլէթի հէր նէ գատար ֆիիլէն պիր եախօտ տիկէր թարաֆ իլէ պիրլէշմէտի իսէ տէ, Ֆրանսըզ ասքէրլէրի Րօմայը թէրք իյլէմէյէ մէճպուր օլտուգլարընտան, իթալիա ասաքիրի սէրպէսթ սէրպէսթ Րօմայը զապթ իտէրէք, Բաբա հազրէթլէրինին ճիսմանի հիւքիւմէթի տախի գաթիյէն մահվ օլուպ կիթթի:

Ֆագաթ պունլար իլէ, հէնուզ պու գըրալըգ, քէնտի հագգը չէրիսի աթա իլէտիյի միւլքէրին քէօֆֆէսինէ տախի թէմամը իլէ սահիպ օլմուշ տէյիլ տիր:

Ցահա Ավուսթրիանըն էլինտէ, գօս գօճա Թիրօլ էեալէթի վար տըր:

Ֆրանսանըն էլինտէ Նիս վէ Սավօուա էեալէթլէրի վար տըր:

Ինկիլթէրրանըն էլինտէ Մալթա վար տըր:

Վէ քէնտիլէրինէ սէվվալ օլունուր իսէ, պիզիմ էթրաֆըմըզտա տէ պիր թագըմ միւլքլէրի օլմալը տըր:

Ֆագաթ իթալիալըլարըն թապիր հուտուտլարը, էկէր Րօմա իմբէրաթօրլուղու հուտուտու իսէ, պիր թարաֆտան Ջինէ գատար վէ տիկէր թարաֆտան տախի Ինկիլթէրրայա գատար տա հուտուտ խէեալ օլունապիլիր:

Ասըլ թասավվուր օլունան հուտուտ հէր նէ տախի օլսա, չիմտիլիք էն գիւճաթէ վէ էն եագըն թէհլիքէ թահթընտա պուլունանը Ավուսթրիանըն էտնը զապթընտա օլան Թիրօլ էեալէթի տիր:

Իրրէտէ իթալիանա, եանի պաըզտասը գալմըշ օլմայան իթալիան Ֆըրգասը, պու էեալէթի Ավուսթրիանըն էլինտէն գօպարմագլընա, բահալը տուրմայաճագըընը սէթր իթմէեօր. վէ չիմտիլի հալտէ, իթալիա հիւքիւմէթի, պու Ֆըրգայա չօգլուգ եուզ վէրիր կիպի կէօրիւնմէսինի իսթէմէմէքտէ իսէ տէ, վուգուաթ զօրու տա ֆէրմանը տինլէմէզ:

([illegible])

ԱԼԻ ՆԻԶԱՄԻ ՓԱՇԱ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՊԷՐԼԻՆԷ ՍԷՅԱՀԱԹԸ

Թարաֆը հազրէթը Շէհրիարիտէն Ալէմանիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրինէ իհտա պույրուլան Նիշանը իւֆթիխարը իմբէրաթօրը միւչարիլէյհէ թէսլիմ իթմէք պույրուլան Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրինին Պէրլինէ մուվասալէթինտէ, հազրէթնա վուգու պուլան գապուլէթէ տաիր մալումաթը մուհասսէլէյի հավի չէհրը մէզգիւրտէն ալափ. հուկ. 7 Թարիխլի Թէրճիւմանը Հագիգաթ կէօնտէրիլէն պիր մէքթուպ տըր:

Ջաթը հազրէթը Բաթիկանինին միւշիր վէ եավէրը էքրէմլէրի, վէ Ալէմանիա իմբէրաթօրը հազրէթլէրի կիրօմ հազրէթլէրի Նէզտինէ կէօնտէրիլէն հէյէթը ֆէվգէլատէի սէֆարէթին րէիսի Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրի բէնճշէնպէհ կիւնիւ եօլլէնտէն էվվէլ ալաֆ. սաաթ 12յէ 16 տագիգա գալարագ քէաթիպը խուսուսի հազրէթը Բաթիկահի Բէյէֆ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ իքի եավէր տէ պէրապէրինտէ օլտուղլարը հալտէ, Վիէննա թարիգիյլէ Պէրլինէ մուվասալէթ իյլէտիլէր:

Օսմանըլըլարճա էն ալի վէ չէրէֆլի օլան իշպու Նիշանը իւֆթիխարը 1879 սէնէսինտէ չէվքէթլիւ Ղազի Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խանը Սանի հազրէթլէրի թարաֆընտան թէեսիս իտիլմիշ օլուպ, տէվլէթը Օսմանիյէնին սիյասէթ վէ չէճաաթ վէ մէարիֆճէ խըտմէթը ֆէվգէլատէտէ պուլունան վէ եախօտ խանէտանը չէվքէթ. Նիշանը հազրէթը Բաթիկահիյէ էն պէօյլէք պիր էհէմմէթը սաաթ. գէօթքէարանէ իւֆա իլէյէն չէվաթա իթա օլունուր:

Նիշանը ալի իմթիյազըն պիրինճի րիւթպէսի իւք տէֆա օլմագ իւզրէ եալընըզ Ալէմանիա իմբէրաթօր հազրէթլէրի կիրօմ հազրէթլէրինէ իթա պույրուլմուշ օլուպ, Նիշանը ալի մէզգիւրուն իքինճի վէ իւչիւնճիւ րիւթպէլէրի անճագ չագիրի վիւքէլայի տէվլէթը Ալիյէնին պազըլարընա իհսան պույրուլմուշ տըր:

Սուլթանաթը Սէնիյէի Օսմանիյէնին Պէրլին սէֆարէթըննանէսի միւշավիրի Ցովհաննէս Պաղոսուեան էֆէնտի միւշարիլէյհ Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրինի Ավուսթրիա հուտուտընտան իսթիգպալ իչիւն պիր կիւն էվվէլ Թէչէն գասապասընա կիթմիշ իտի:

Պունտան մաատա, միւշիր բաշա հազրէթլէրինի իսթիգպալ իչիւն Պէրլինտէ չըմէնտըֆէր սթասիօնընտա հազըր պուլունան իմբէրաթօր հազրէթլէրինին զաթընա մախսուս պուլունան սալօն քիւչաթա օլունարագ, Պէրլին սէֆիրի Սաատուլլահ պէյ (բաշա) հազրէթլէրի իլէ սըր քեաթիպի իհսան պէյ գիպը օլունան սալօնտա միւնթազըր իտիլէր:

Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրի Պէրլին սթասիօնընա կէլտիքտէ, էնման, Սաատուլլահ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ բէք ֆէվգէլատէ պիր սուրէթըն տէօսթանէմէ մուլագաթ իյլէտիլէր: Միւշիրը միւշարիլէյհ հազրէթլէրի ուզուն պօյլու բէք եագըշըգլը պիր զաթ օլուպ, խըտմէթինտէ պուլունան պազը քիմսէլէրէ վէրտիկի էմիրլէրտէն Ալէման լիսանընըն ֆէվգէլատէ կիւզէլ պիր սուրէթտէ թէքէլլիւմ իյլէտիքլէրի անլաշըլմըշ տըր:

Շըմէնտըֆէր սթասիօնընտան Գայզէրհօֆ օթէլինէ ազիմէթլէ միւսաֆիր օլտուլար:

Ֆէվգէլատէ սէֆիրի միւշարիլէյհին զաթը ալիի իմբէրաթօրի իլէ միւլագաթը վագըթաը բազար կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա, սաաթ 4 պուչուգտա սէրայը իմբէրաթօրիտէ վուգու պուլմուշ տըր: Սէրայա մէնսուպ օլան սալըշթէքեան վէ ահալը րիւթպէնին քէօֆֆէսի իմբէրաթօր հազրէթլէրինին սէրգուրէնասը պուլունան գօնթ Պիւքլէրին րէյասէթի ալթընտա իծթիխամ իթմիշլէր տիր քի, պունլար միւնթազըրըն իքինճի մայէյնճի Բէր Բօնչէր վէ իքինճի Թէշրիֆաթճը Ֆօն Րօտէր վէ եավէրանը իմբէրաթօրիտէն գօնթ կօճ վէ գօնտ Լէնտօրֆ տախի մէվճուտ իտիլէր: Ջէվաթը միւշարիլէյհիմին քէօֆֆէսի պէօյլէք իւնիֆօրմալարըընը լապիս օլարագ Նիշանլարըընը տախի համիլ իտիլէր:

Սաաթ թէմամ 4 պուչուգտա 3 տէֆա չան չալընմագլա, միւսաֆիրլէրին վիւրուտունէ իշարէթ օլան պու խապէր ուզէրինէ հէր քէսին նազարը տըգգաթը սէրայը իմբէրաթօրի գաբուսունա չէվիրիլտի: Գայէթ միւքէլլէֆ 3 սալթանաթ արապասը գաբու էօնինտէքի սաթհը մաիլի չըգարլար իքէն, իչպու հէյէթը ֆէվգէլատէյի սէֆարէթը պէօյլէք Ֆըրէտէրիք հէյէթինին էթրաֆընա իւճթիմա իյլէմիշ օլան ապիմ պիր գալապալըգ քէմալը թազըմ վէ խահիշ իլէ թէմաշա իյլէտի:

Պիրինճի արապա էքէյլի բէնկէ պօյանմըշ վէ ալթըն եալըզլը իլէ թէզյին օլունմուշ օլուպ, իչէրինէ զայէթ բարլագ պիր տէ այ եըլտըզ թէրսիմ իտիլմիշ իտի քի, պու արապատա Սուլթանաթը Սէնիյէի Օսմանիյէնին Պէրլին սէֆիրի Սաատուլլահ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի եալընըզ օլարագ բաքիլ իտիլէր:

ԷՍՐԱՐԸ ԳԱՊՐԻՍԹԱՆ

(1290 Նէվ-Եօրգտան տէվամ)

Ջէվատը մէմուրուն էնտիշէտէ պուլունմասը հագգը տա եօգ տէյիլ իմիշ:

Պապա Ճէյմս, Թամիւթը իլէ օ կիճէսի, մէսէրրէթինտէն նաշի, չարապ գատէհլէրինէ պիրազ իլթիֆաթըն տէրէճէսինի արթըրմըշ օլտուղունտան, գաֆա կէրէյի կիպի տիւմտիւզմիւշ պուլունտուղու հալտէ, պիր էլինտէ տօլու պիր շիշէ, վէ տիկէր էլինտէ տախի իքի ատէտ պօշ գատէհ իլէ պիր տէֆա տահա տիվանխանէյինին գարուսունտան իչէրի կիրիպ, սօլուղունու, տօղրու գասսամ մէմուրունուն էօնինտէ ալտը:

Ջէվատը մէմուր, վազիյէթինամէ ֆըգրասընը խաթըրընա կէթիրէրէք, հէման օ կիճէքի տավէթի գապուլ իթմիշ օլտուղունա բէշիման օլտու իսէ տէ, նէ չարէ քի ըրթըգ իշ իշտէն կէչմիշ իտի:

Պապա Ճէյմս, պօշ գատէհլէրտէն պիրիսինի մէրգումուն էլինէ վէրէրէք,

—Գասսա՛մ էֆէնտի, տէտի: Խայլի վագըթ տըր քի, պիրիպիրիմիզի կէօրէմէտիյիմիզտէն, թէքրարէն պարըշմամըզա պիր ֆուրսաթըմըզ օլամամըշ տըր. ֆագաթ համտ օլսուն, իշթէ պունուն տա վագըթ ու սաաթը կէլտի, արթըգ պարըշալըմ, էօյլէ տէյի՞լ մի:

—Ջաթէն տարըլմըղըմ եօգ իտի, էհլի ը՛րզ տօսթում:

—Եօ՛գ. էօյլէ սանմա իլթիֆաթլար իլէ եագտըղը սըթըրմաեա կէլմէզ. էվվէլա չու շիշէտէքի չարաբը, պիրիպիրիմիզին աշգընա նուշ նուշ իչէլիմ պիթիրէճէյիզ. պատէհու պիրիպիրիմիզէ օլան խալիսէթիմիզին ալէնի պիր իսպաթը օլմագ իւզրէ, սէնինլէ իքիմիզ, միւքէմմէլ պիր անագ օտուն օյնաեաճաղըզ:

Ջաթէն քէյֆլէրի իքմալէ վարմըշ օլան ճէմիյէթ, թիթիզմէշըրէպ գասսամ մէմուրունուն մէյուս հալինի, վէ չէնմէշրէպ Պապա Ճէյմսին ֆիւթուհաթ իզհար իտիճի տաւրուշունու կէօրտիւքլէրինտէ, պիր գահգահա կիւրիւլտիւսիւ գօբարըրպ, պու սօնրաքինին, եանի Պապա Ճէյմսին հարէքէթինի պիր գաթ տահա թէշվիգ իյլէմէյէ սէպէպ օլտուլար:

Ջէվատը խաթիյար գասսամ մէմուրու, միւտաքէթի էօմրիւնտէ անագ օյունու օյնամըշ ատէմ տէյիլ իտի: Շարապ ճիհէթինէ կէլինճէ, գաթէն սուֆրա տիպինտէ իչիլի թէքմիլ իթմիշ օլտուղունտան, եէնիտէն պիր գատէհ տահա իչմէյէ հալի գալմամըշ իտի:

—Ավի՛զ տօսթում, պանա միւսաատէ իթմէյէ հիմմէթ իյլէմէլիսին, տէտի ջէվատը մէմուր, մէյխուշիյէթլէ պիր Պապա Ճէյմսին վէ պիր տէ Ճօն Բարգըրըն եիւզինէ պագարագ, ֆագաթ էֆէնտինին կիւլիւմսէմէքտէ օլտուղունու կէօրէրէք, օնտան պիր իւմիտ գալմատըղընա չարուգ իքգեաթ օլտու:

—Գասսա՛մ էֆէնտի, ուզուն սէօզ խաթէմէզ, ճէմիյէթ պիզէ պէքլէր օր հէլէ չու գատէհի տէվիր պագալըմ:

—Եարըմ գատէհ պիլէ իչմէյէ գուտրէթիմ եօգ տուր:

—Էհ, սիզ ղանիմէթ պունուրմաղըն, պէն քէնտիմ իչէրիմ:

Պապա Ճէյմս, պունու սէօյլէր սէօյլէմէզ, գասսամ մէմուրունուն տի չին չէքէճէք տիր կիպի, մէրգումուն գաֆասընը գօլթուղունուն ալթընա ալմասը իլէ աղզընը աչըպ, պիր գատէհ չարապը պօղազընտան աշաղը պիր օլտու:

Հազըրուն թարաֆընտան պիր կիւլիւչ չամաթասը տահա գօպմուշ իտի:

Պու տէրստէն, Գասսամ մէմուրունուն աղզը պաշըրնա կէլէրէք, արթըգ մուխալիֆէթին ֆայտէսի օլմատըղընա քէնտիսի տէ իգնա օլտու, վէ օնտան սօնրա, նէօպէթ իլէ պիր քէնտիսի վէ պիր տէ Պապա Ճէյմս պիրիպիրլէրինին աշգընա գատէհլէրէ տէվիրմէյէ տէվամ իտիպ, չէքէյի տիպ իթտիլէր:

Ֆագաթ ջէվատը ատէմ, պու գատարը իլէ տօյուրմագ իլէ գուրթուլամաեաճագ իտի. տահա կէրիտէ, անագ օյունու պէլայը վար իտի:

Ֆիլ վագը, չարապ չիշէսի տիպ օլուր օլմազ, Պապա Ճէյմս, էլինի մէրգումա ուզաթըպ,

—Էյ գա՛լգ պագալըմ, սըրա անագ օյունունա կէլտի, տէտի:

—Ամա՛ն ըճա իտէրիմ:

—Գա՛լգ տիէօրում . . . :

—Մէրհամէթ էթ . . . :

—Նէ՞. գա՛լգմամաճագմըսըն:

—Ամա՛ն, պէնի չու ատէմին էլինտէն գուրթարըն . . . :

Գասսամ մէմուրունուն սէօզիւ աղզընտա գալտը:

Պապա Ճէյմս, պիր համլէ իլէ մէրգումուն գօլունտան գավրատըղը պիրլէ, պէչ եաշընտա պիր չօճուգ կիպի եէրինտէն եօգարը ֆըրլաթըպ տիվանխանէնին օրթասընա չէքտի, վէ զօր իլէ անը պիր իքի տէֆա սըչրաթմաղընտա ջէվատը գասսամ մէմուրունուն աղըր պիւսպիւթիւն տօլաշարագ, ըրթ խաթիեէրէ տէվիրլիւյինտէ, Պապա Ճէյմս եինէ չօճուգ կիպի մէրգումու գուճագլաեըպ, Ճօն Բարգըրըն եանընտա պիր պուճագա տաշըմըպ օթուրթտու:

Պու զօմէտիա խիթամ պուլտուգտան սօնրա, Ճօն Բարգըր վէ գասսամ մէմուրու եան եէ եան օթուրմուչ օլտուգլարը հալտէ, ուզուն պիր անագ օյունունա տահա պաշլանտը, վէ իչ կիթթիգճէ իւզ ալըպ, տէրէճէսի թէքմիլ օլմուչ օլտուղու սըրատա, եանէհան տիվանխանէ գարուլարը ըրթ խաթի աչըլըպ, թէքրարէն Պապա Ճէյմս իչէրի կիրտիքինտէ, գասսամ մէմուրունուն եիւրէյի աթմաեա պաշլատը իսէ տէ, հէլէ քի հէնէճանը չարուգ թէսքին օլտու:

Պապա Ճէյմս գարունուն իչինտէ տուրարագ,

«Էֆէ՛նտիլէր վէ հանըմլար, իքի չիֆթ եէնի կէլին կիւվէյիլէրի գապուլ իթմէյէ հազըր օլուն» տէտի պիր տէպտէպէ իլէ:

Կէրէք անագ օյունու իլէ մէչղուլ, վէ կէրէք եէրլէրինտէ օթուրմուչ օլան հազըրունուն քէաֆֆէսի տախի, տիւշարը թէճաճիւպ օլարագ, անագտա պուլունանլար աէքէր խաթթը կիպի իքի թարաֆա տիզիլտիլէր, վէ եէրլէրինտէ օթուրմուչ օլանլար տախի ֆըրլայըպ անազա գալգըլար, վէ քէաֆֆէսի պիրտէն պէօյլէք պիր մէրագլա գարուեա տօղրու պագմագտա իքէն, ֆիլվագը, եիւզլէրի պէյազ իրէք մասգէլէր իլէ էօրթիւլմիւչ պուլունան իքի չիֆթ կէլին կիւվէյիլէր, գօլթուգ գօլթուղա կիրմիչ օլտուգլարը հալտէ, աղըր աղըր եիւրիւեէրէք գարուտան իչէրի կիրտիլէր:

Էվվէլ էմրտէ, տիվանխանէտէ պուլունանլար, պունուն, զիյնէթ պիր րէվիշտէ վէրմէք իչիւն թէրթիպ օլունմուչ պիր օյուն օլմասը զանըրընտա պուլունարագ կիւլմէյէ պաշլամագ իսդէր իքէն, քէնտի քէչֆիլէրինինի տօղրու օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, թէաճճիւպ վէ մէրագլարը տահա զիյատէ թահրիք օլունմասա պաշլատը:

Ջիւնքի պու իքի չիֆթ կէլին կիւվէյիլէր, իքի թարաֆտա աղէէր խաթթը կիպի տիզիլմիչ օլան գատըն վէ էրքէք ճէմիյէթինին իչինտէն, աղըր աղըր քէնտի եիւրիւյիւչլէրինէ տէվամ իտէրէք, Ճօն Բարգըրըն տուրտուղու եէրէ գատար իլէրուտիլէր, վէ անըն էօնիւնէ վարըլ գալըրլարընտա, տէօրտիւ պիրտէն տիզ իւզէրինէ կէլտիլէր:

Թէքմիլ հազըրունուն թէաճճիւպի արթըգ սօն տէրէճէյէ վարմըչ իքէն, Ճօն Բարգըրըն թէաճճիւպինէ արթըգ հուտուտ վազ իլէմէք գապիլ տէյիլ իտի:

(Տէվամ)

Եինէ պու սուրէթլէ մի քէլլէֆ օլան իքինճի արապա, գաթը հազրէթը Բասիլչահինին քամթիլը խուսուսիյէրի Բէչիտա պէյ իլէ իքի եավէր վէ Պէրլին սէֆարէթխանէսի աթաշէսի Հայտար պէյ էֆէնտի րաքիպ իտիլէր։

Իւչիւնճիւ արապատա, ֆէվգէլատէ սէֆիր Ալի Նիզամի բաշա հազրէթլէրի րաքիպ օլուպ, գարշըլարընտա գուրէնայի իմբէրաթօրիտէն Մ. ֆօն Րօզէնպէրկ օթուրմուշ իտի։

Արապալարտարայ գաբուսընտան կիրէք քէն չիֆթէ գարագօլլար Թարաֆընտան սէլամլանմըշլարտըր կիպի, սէրգուրէնտանըն րիյասէթի ալթընտա քէմէրլիմօլայ ընթր պալատէ խալքըր վէրմիշ օլտուղըմըզ սէրայ մէնսուպաթը տախի իսթիգպալլարընա գօշմուշլար։

Գաչ տագիգէ ֆօնթ Գիւքլէր վէ իքինճի Թէշրիֆաթճը Մ. ֆօն Բօտէր՝ միւշիր բաշա հազրէթլէրինի արապատան էնտիրէրէք տէրհալ հուզուրը իմբէրաթօրիյէ իտխալ իլէմիշլէր տիր։

Ֆէվգէլատէ սէֆիր հազրէթլէրինին հուզուրը իմբէրաթօրիյէ տուխուլլէրինտէն մուգատտէմ գաթը իմբէրաթօրի՝ բրէնս Պիզմարգ իլէ պիր էնճիւմէնը մախսուս սուրէթինտէ միւզաքէրէ իթմէքտէ իտիլէր։ Խարիճիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան Ցէրսաատէթ սէֆիրի գոնթ Հացֆէլտ տախի հազըր օլտուղու հալտէ, Օսմանլը սէֆիրը ֆէվգէլատէսի հուզուրը իմբէրաթօրիյէ կիրիպ, Նիշանը ալիի Իմթիյազը ինտասընա տագտիմ օլան նամէի հազրէթը Բասիլչահիյի եատէն պէ եէտ թէսլիմ իթմէքլէ, գաթը հազրէթը իմբէրաթօրի՝ իշպու նամէի հիւմայունը էլինէ ալարագ միւշիր բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան ֆրանսըզճա լիսանըյլա իյրատ օլունան նութգը րէսմիյի իսթիմա, վէ եինէ լիսանը մէզքիւր իլէ մուգաբէլէի ճէմիլէքեարանէի իյրատ իյլէմիշլէր տիր։

Իշպու նութգլար Թաամի օլընտուգտան սօնրա, միւշիր բաշա հազրէթլէրի պիր սըրմալը մահֆազա իչէրիսինտէ պուլունան Նիշանը ալիի Իմթիյազը վէ օնա մախսուս օլան ալ—էտիլ րէնկլի գօրտօնը գաթը իմբէրաթօրիյէ Թագտիմ միւսաշէրէթ իյլէյիպ, Թէշրիֆաթը մախսուսէյի ռուսումիյէ՝ Նիշանը ալիի մէզքիւրըն Թէսլիմի սէրայը Բասիլչահի մէնսուպաթընտան վէ րիւթպէի ալիյէ ասհապընտան պիր զաթ Թարաֆընտան իճրա օլունմագ լազըմ կէլմէքլէ, պու խըտմէթը միւհիմմէյէ մէմուր պուլունմագ ֆըրսատընը էն զարիֆ աթվար ու հարէքէթլէրինտան տահա զարիֆանէ վէ նազիքանէ թավըրլար կէօրէնլէրի հայրան իտէն վէ մէքթէպը Սուլթանիտէն պուտէլլուրիւս մէքթէպը միւլքիյէի Շահանէյէ իքմալը թահսիլ իթմիշ օլան Բէչիտա պէյ էֆէնտի՝ Նիշանը ալիի Իմթիյազը էտէն պէ էտէ իմբէրաթօր հազրէթլէրինէ թէսլիմ իթմիշ տիր։

Միւլագաթը րէսմիյէտէն սօնրա Թարաֆը իմբէրաթօրիտէն միւշիր բաշա հազրէթլէրինէ Գըրմըզը Գարթալ (Էկլ Րուժ) Նիշանընըն պէօյիւք գօրտօնը, վէ Բէչիտա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ տախի Նիշանը մէզքիւրըն Եըլտըզլը իքինճի րիւթպէսի իհսան պույուրուլմուշ, միւշիր վէ միրը միւշարիւլէյհիմա՝ իշպու նիշանլարը տէրհալ կէօյիւսլէրինէ Թագմըշլարտըր։

Գաթը ալիի իմբէրաթօրի իլէ միւլագաթը րէսմիյէնին պու սուրէթլէ իֆթիթամընտան սօնրա, հաշմէթլու իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինին հուզուրլարընա տախի կիրիլմիշ, օրատա տախի պիր Թագըմ ասըլզատէկեան վէ եավէրլէր վէ պիր ճօգ միւթէֆէքքիր ֆամիլեալար հուզուրը միւշարիւլէյհատա հազըր իտիլէր։

Գաթը հազրէթը իմբէրաթօրի իլէ իմբէրաթօրիչա սէֆարէթը ֆէվգէլատէ նամընա վէրիլէն զիաֆէթլէ Թարաֆընտան Թէշրիֆ պույուրուլուպ, Ալէմանիա տէվլէթինին էն միւթէպէր ասըլզատէկեանը իշպու զիաֆէթի Թէզյին իթմիշ իտիլէր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն կէլէն մէքթուպ տըր․

ՊԷԼԷՏԻՅԷՅԻ ԺՈՂՈՎ

ՖԷԹԹԱՀ ԷՖԷՆՏԻ

Խմբագրապետ,

Քաղաքակրթեալ ամէն երկրի մէջ Թաղապետութիւնն իր կարեւորութեամբն մեծ դիրք մը բռնելով հանրութեան մեծամեծ օգուտներ բրած է. բայց Թրքական Ասիոյ շատ մը քաղաքներուն մէջ դժբաղդաբար այնպէս չէ, ուր տեղական Թաղապետութիւնք մի անուն և նշան դրից մէջ լինելով, բարեխնամ կառավարութեան այս ժողովոյն շնորհած արտօնութիւնն չարաչար գործած. ունելով այս և այն պաշտօնէին շահու աղբիւր դարձած է։ Այս վիճակին մէջն է Տիգրանակերտի Թաղապետութիւնն ալ. փողոցներու անմաքրութիւնքն և հրապարակներու մէջ դիզուած աղտեղութիւնքն, քաղաքի այս և այն կողմերն անանց դիակներով լեցուած լինելն, հասարակաց ճանպաներն նեղ և անձուկ լինելով անցորդաց պատճառած նեղութիւններն և հրապարակին մէջ վաճառուած միսակար և թինաւորեալ մրգեղէն և բանճարեղէններն, հացին վերջին ծայր անմաքրութիւնն՝ հանրութեան մասն եղած է շնորհիւ նախորդ Թաղապետութեանց։ Ցեզ այս Թաղապետութիւնն մանաւանդ այս վերջին տարիներն այնպիսի վիճակի մը հասած էր՝ որ իւր գոյութիւն չունենալն աւելի ցանկալի էր քան թէ գոյութիւն ունենալով հանրութեան ամեն տեսակէտով վնասուիլն։ Ցեռնուեցաւ այնպիսի նախագահներ և անդամներ որ իւրեանց նուաստ, յոռի և զզուելի ընթացքովը հանրութեան զըլխոյն մէկ մի փորձանքներ եղած էին։ Այս միսակար և յոռի ընթացքն այնչափ յառաջ գացած էր որ քանիցս ժողովրդային ցոյցեր լինելով մինչև տեղւոյս կառավարութեան ուշադրութիւնն գրաւելով, անցեալներ Թաղապետութեան նոր անդամներ ընտրուելու հրամաններ տուաւ, և կազմուեցաւ նոր Թաղապետութիւնն 5 Հայ և 5 Մահմետական անդամներէ, բայց հարկ էր այս ժողովոյն մի իմաստուն, կորուկ, անշահասէր, աներկիւղ և քիչ շատ քաղաքակրթեալ մի նախագահ, որ այս ամենակարեւոր պէտքն ալ վսեմ. կուսակալ քաջ նկատելով, վարչական ժողովոյն առաջարկեց տեղւոյս Մահմետական ազգեցիկ ընտանիքներէն եղող և ժողովրդականութեան համբաւ ունեցող ընդհանուր քաղաքացւոց և մասնաւորապէս քրիստոնէից համակրութիւնն շահած Սերգի նախորդ ընդհանուր դատախազ Ֆէթթահ էֆէնտին ընտրել. վարկան ժողովն ալ նորա ձեռնհասութիւնն հաստատելով ընտրեց, և վսեմ. կուսակալն ալ այս ընտրութիւնն օրինաւոր նկատելով հաստատեց։

Ֆէթթահ էֆէնտին պաշտօնադիրն պաշտօնապէս ընդունելուն պէս, անմիջապէս գործի սկսելով, Թաղապետութեան մեռեալ վիճակն կենդանացնել սկսաւ։ Իմաստուն խորհուրդներովն և կորուկ միջոցներու շնորհիւ Ֆէթթահ էֆէնտիի այժմէն գործերն ընդհանուր քաղաքացւոց գոհունակութեանն և գովեստիցն արժանանալով խոստակցութեան առարկայ եղած է. գիւղեր և ցորեկ փողոցներն, շուկաներն և հրապարակներն մաքրելով անմաքրութեանց մաքրութեանն, վաճառելիք պղտոր մաքրութեան, պակաս չափ և կշիռ չը գործածուելուն, եւն. եւն. բարեկարգութեանց խիստ հսկողութիւն ընելով, պարտ ու պատշաճն քաջ օրինի կը անօրինէ, և քանի օրէ ի վեր է որ կոլուածատեարց կողմէն հասարակաց ճանպաներէն գողցուած տեղերն քանդելու ձեռնարկելով, գործադրել սկսած է. Թաղապետութեան եկամտոյն օրինաց ներքև առնելով եւ և մուտքն չինելով գործադրութեան դրած է. Թաղապետութեան եկամուտ տարեկան երկու հարիւր քան հազար ղրշի չափ լինելով հասարակաց չինութեան և յառաջդիմութեան յատկացուցած է, իսկ առաջներն այս և այն տեղն ապօրինաւոր մսխուելէն յետոյ, աւելցածն ալ կայսերական գանձը կը ղրկուէր։

Նորընտիր նախագահին այժմէն գովելի ընթացիցն դժբախտաբար չարամիտ և խաւարասէրք արգելքներ յարուցանելու սկսած են. կոլուածատեարց ոմանք հանրագերեր ստորագրել սկսած են Ֆէթթահ էֆէնտիի պաշտօնանկութիւնն խնդրելով կուսակալէն և Ներքին Գործոց Նախարարութենէն։

Ուրախ ենք որ Ֆէթթահ էֆէնտին այն պաշտօնայներէն չէ որ չը կրնայ դիմադրել իւր հակառակորդաց և յուսահատելով հրաժարի. մենք և մեզի հետ ամբողջ քաղաքացիք վստահ ենք Ֆէթթահ էֆէնտիի առողջ գաղափարներուն վրայ որ երբէք կարևորութիւն չի պիտի տայ այս և այն չահախնդիր անձանց և իւր ձեռնարկած հանրօգուտ գործն քաջութեամբ գլուխ հանելով հայրենեացն աւելի մեծ մեծ ծառայութիւններ ընելով բարի օրինակ պիտի ըլլայ պարտազանց պաշտօնէից։

Նա ևս ի գիմաց համայն Տիգրանակերտցւոց կը խնդրեմք Վսեմափայլ կուսակալէն և այլ բարձրաստիճան պաշտօնեայներէն ինչպէս որ այժմ նոյնպէս այսուհետև պիտի աջակցին Ֆէթթահ էֆէնտիի ամեն հանրօգուտ ձեռնարկութեանցն, և երբէք կարևորութիւն չպիտի տան այս և այն անձանց բարբանջանացն։

Ուստի պարտ անձին կը համարիմ հրապարակաւ շնորհաւորել Ֆէթթահ էֆէնտին, և իւր իմաստուն խորհուրդներն գնահատելով կը շնորհաւորենք՝ իւր այս փափուկ և կարևոր պաշտօնն, յաջողութիւն և յարատեւութիւն մաղթելով։

Կը խնդրեմ Ցեր խմբագրապետ, դուք ալ Տիգրանակերտցւոց արձագանգին Թարգման կանգնելով խրախուսէք Ֆէթթահ էֆէնտին, մեծ ծառայութիւն ըրած պիտի ըլլաք Տիգրանակերտցւոց. վստահ եղիք որ կառավարութեան և հանրութեան համակրութիւնն միշտ ձեր հետն է. շարունակեցէք ձեր այս գովելի ընթացքն. Առայժմ այսչափ. այս կարեւորութիւն վրայ մանրամասն տեղեկութիւնք՝ յաջորդ բոլթաներով կը խոստանամ,

բուն ալ բնագիրները քովինիդ գտնուելով՝ տեղեկացած ու հաստատած էք։ Առ այժմ ներկայ բողոքագրովս կը բաւականանամ և կը ծանուցանեմ որ մենք Պոլիս ու դուրս Եդիրնէ ըլլալով 11 աւուր պայմանաժամն խիստ ապօրինաւոր է. որովհետև նոյ. 10ին Եդիրնէ յղուած թուղթ մը 17 նոյեմբերին Պոլիս ի Պատրիարքարան կը հասնի, ուստից 19ին իմ ձեռքս կը յանձնուի, պայմանաժամ դնելով 11 օր որք կը լրանան ի 21 նոյեմբեր։

Ուստի կը պարտաւորիմ իմ գատիս վերաբերեալ փոխանորդագրիս պատրաստելով՝ փոխանորդիս հետ Ադրիանուպոլիս ղրկելու համար երկու ամիս պայմանաժամ խնդրել առանց որոյ պայմանաժամին՝ որ և իցէ որոշում եթէ տրուի յիշեալ քաղաքի ժողովի կողմէն, ինձ համար անընդունելի ըլլալէն զատ՝ որոշող ժողովն ալ պատասխանատու պիտի ճանչնամ իրաւանցս մասին։ Ինչպէս յառաջմանէ բողոքած եմ, ներկայիս ալ բողոքս վերանորոգելով կը զեկուցանեմ թէ՝ Եդիրնէի մէջ գտնուող հայրենական տունս իմս է, և իմս պիտի ըլլայ մինչ օրինաւոր դատս վարելով։

Մանուկ Պօղոսեան

Կ. Պոլիս

1881 Նոյեմբեր 20

Թէլէֆ Լէվհա — Պալատէքի բըրօթէսթանլէրտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Եդիրնէ Քազ. Ժողովը՝ Նոյեմ. 10 Թարիխլի մէքթուպընտա միւթէսարրըֆէ օլտուղու խանէսինտէն տոլայը զուհուրա կէլէն տավանըն րուչէթի իչիւն վէքէալէթնամէ էվրագընը վէ վէքիլինի կէօնտէրմէք իւզրէ Ցէրսաատէթտէ պուլունան Մանուկ Պօղոսեան էֆէնտիյէ Թարիխը մէքթուպտէն իթիպարէն 11 կիւն եանի Նոյեմբէր 21ինէ գատար մէօհլէթ վէրմիշ իսէ տէ, մէքթուպը մէզքիւր անճագ Նոյեմբէր 17տէ Բաթրիգխանէյէ վէ 19ընտա տա մումաիլէյհա էլինէ վասըլ օլմուշ օլտուղունտան, պըրագըլըմըշ պիր վէքիլին Ցէրսաատէթտէն Եդիրնէյէ կիթմէք իչիւն միւրուր իտէճէք զէմանը, մէքթուպըն Թարիխը վիւրուտի օլան Նոյ. 19 տան փամէնին միւն գազի օլտուղու Նոյ. 21է գատար եանի իքի կիւն զարֆընտա վէքեալէթնամէ էվրագը իլէ պիր վէքիլ Թաեին վէ Եդիրնէյէ իրսալ իթմէք կիպի պիր մասլահաթըն թէսվիյէսի նա՛ըլ միւմքին օլապիլիր, պուրասը ազլա նազարը տըգգաթըմ ալընմամըշ տըր։

Պինաէնալէյհ մումաիլէյհ մէզ քիւրէնին մունթազամէն իհրասը իչիւն մումաիլէյհա գատըն Թարաֆընտան Թալէպ օլունան միւտտէթի իլթամ օլունտուգտա տահա զիյատէ ատալէթ ու հազգանիյէթէ րիյաեէթ իտիլմիշ վէ Եդիրնէ Քազաքան Ժողովը տախի ազիմ պիր մէսուլիյէթտէն գուրթուլմուշ օլուր։

Ընճագ մէզքիւր Քազ. Ժողովըն՝ մինազիէհիւնին օլան խանէնին ֆիւրուխթու իչիւն քէնտիսինէ իպլաղ օլունան իլմուխապէրի Թազ. խորհուրդը Թասդիգ իթմէրէմիշ իքէն տախի, Նոյեմբէր 26 Թարիխի իլէ Եդիրնէտէն Ցէրսաատէթէ պիր զաթ կէօնտէրիլէն խուսուսի պիր մէքթուպտան անլաշըլմըշ օլտուղունտան, էկէր պու հալ հագիգաթ իսէ, Եդիրնէ Քազ. Ժողովըն տիւկէր հիչ պիր խըմթարմաթա պուլունմագսըզըն իհրա իթմէքի չու հազգսըզըգ վէ իւզէրինէ ալտըղը խըլէթթըյի մէսուլիյէթ պիր գաթ տահա պէօյիւմիւչ օլուր։

ԲՐՕԹԷՍԹՕՆԱՄԷ

Անթէփէքի բրօթէսթօնեան տէրհի ըլմընտա մաթպաամըզա Թէպլիղ օլունմուշ տըր.

Գեր. Ս. Հայր Պատրիարքական փոխանորդ.

Նոյեմբեր 17 Թուագրեալ Նամակնիդ և ընդ նմին Ադրիանուպոլսոյ քաղաքական ժողովին կողմէն ղրկուած 10 նոյ. Նամակին պատճէնը ընդունելով կարդացի ու պարունակութեանցը վերահասու եղայ, և սակայն զարմանք կըլլայ ինձ, երբ բաղդատեցի 0. գոստոս 31 Թիւ Ադրիանուպոլսոյ աւագ քահանային կողմէն կրկին Ձեր Հայրութեան ձեռամբ ղըրկուած նամակը երկուքին մէջ անհուն տարբերութիւններ կը տեսնուէին՝ մեր տանը նկատմամբ։ Առաջնոյն մէջ իրաւունքս յայտնի, իսկ վերջնոյն մէջ տարակուսելի կը ցուցնեն. հարկաւ երկու-

ՕԼԻՕՆ

ՊԷՕՑԻՒԳ ՄՕՏԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՊԷՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԽՕԼՏԱ Նº 38

Մաղազամըզա պու տէֆա ֆիսթանլըգ իչիւն գումաշլար, սաֆի իփէքլի վէ իփէք իլէ գարըշըգ եուննու կաքնիթիւրլէր, եավալըգ չուհալար վէ իփէքլիլէր, սաչագ վէ գօրտէլա վէ ֆանթազիա մաթծալար, էլտիվէնլէր, բամպուգ վէ եիւն չօրապլար, րէնկէնկ էլտիվէնլէրի օլարագ Թէքմիլ սէչմէ մալլար կէլմիշ օլտուղունու րաղպէթլու էհալիյէ իլան իթմէքլէ իֆթիխար իտէրիզ։

Մաղազամըզ հէնուզ Թէէսիս օլունմուշ օլուպ, րաղպէթլու էհալի օրատա քէնտի կուսթօսունա կէօրէ հէր նէվի Թազէ վէ էթէնի մօտա մալլէր պուլաճագ տըր։

Էվթաամըզըն էյի ճինս օլտուղունա վէ ֆիյաթլարըն էհվէն պուլունտուղունա գանաաթ հասըլ իթմէք իչիւն, գատընլարըն պիր գաթ մաղազամըզը Թէշրիֆ պույուրմալարընը Թավսիյէ իտէրիզ։

ԱԹԼԱՍ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ատանա վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի՝ Սիվաս Թիճարէթ մահքէմէսի րէիսի սապըգ Ապտիւլ Հագ էֆէնտիյէ,

Սիվաս վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի միւտտաիի ումումիլիյի՝ Ատանա վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի միւտտաիի ումումիսի սապըգ Ֆէհմի պէյէ,

Ատանա վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի միւտտաիի ումումիլիյի՝ Ցէրսաատէթ ճէզա տաիրէսի միւսթանթիգլիյինտէ պուլունան Սալիմ էֆէնտիյէ,

Տիյարպէքիր վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի՝ կիւմիւլճինէ մահքէմէսի ճէզա չիւպէսի րիյասէթինտէն միւնֆասըլ Սաֆվէթ էֆէնտիյէ,

Գօնիա վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի՝ վիլայէթը մէզքիւրէ մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րէիսի սապըգ Նէսիպ էֆէնտիյէ,

Գօնիա վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րիյասէթի՝ Ատանա վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի սապըգ Քէչֆի էֆէնտիյէ,

Հալէպ վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի՝ Գօնիա մահքէմէի իսթինաֆիյէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի սապըգ Ապտուլլահ էֆէնտիյէ,

Սուրիա վիլայէթի տախիլինտէ քաին Նապլուս սանճաղընտա պուլունան Թէչքիլ օլունան պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի՝ Թարապլուսը—Շամ էյալէթինտան Մէհմէտ Եաչիս Սուլտան էֆէնտիյէ,

Հօրան Թահրիրաթ միւտիրի օլուպ, պու քէրրէ Սուրիա վիլայէթի մէքթուպի գալէմի միւմէյյիզլիյինէ նագլ օլունան Եուսէֆ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Սուրիա վիլայէթի մէրքէզ միւթէսարրըֆըղը Թահրիրաթ միւտիրի Հիւսնիւ էֆէնտիյէ Թէվճիհիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի իհսան պույուրուլմուշ տըր։

—

Եդիրնէ միւֆթիսի Հաֆըզ Միւսթաֆա էֆէնտիյէ իւչիւնճիւ րիւթպէ Օսմանի,

Դըրդ Քիլիսէ միւթէսարրըֆ մուավինի Տիմիթրագի էֆէնտիյէ պէշինճի րիւթպէ Մէճիտի Նիշանը իհսան պույուրուլմուշ տըր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Լէվանթըն պէեանընա կէօրէ, Շէրէֆէ խաչէյի փարօլարընըն հաքքընտա Թարիֆաը հազգընտա Շէհր Էմանէթինէ պաղը Թէպլիղաթը րէսմիյէ իճրա օլունմուշ տըր. զիրա չիրքէթը մէզքիւրէ պու Թարիֆանըն էհալիյէ միւնասիպ օլուպ օլմայաճաղընը ազլա նազարը տըգգաթա ալմամըշ տըր. Շիւպհէ եօգ տուր քի, Շէհր Էմինի Մազհար բաշա հազրէթլէրի Շիրքէթին իհթիքեարընտան չու պիչարէ էհալիյի գուրթարմագ իչիւն էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէէճէք տիր։ Լաքին պու չիրքէթին քէնտի ինհիսարը հազգընտա իճրա իթտիյի սուի իսթիմալը խաքիրաի հազրէթը Շէհրէմանիյէ արզ օլունմատըգճա, պունուն թէմամըյլա տէֆ ու թէսվիյէ օլունաճաղընա ասլա իմքեան օլունամազ։

Շիրքէթ՝ էհալինին էսպապը իսթիրահաթընը Թէմարիգ իթմէլի տուշիւնէճէք եէրտէ, տայիմա անըն բարասընը ալմագ հէվա ու հէվէսինտէ պուլունտուղունտան էքսէրիա ալաշաչլարընտա կէօրիւլտիւյէ էհալիյէ պիր սուհուլէթ օլմագ իչիւն Թագ իթթիրտիյի վաբօր իսքէլէլէրինէ անճագ պիր գաչ տանէսինի էօթէտէ պէրիտէ Թաալիգ իտէրէք, պագը գալան պիր չօղընը էհալիյէ 40ար բարայա սաթմագտա տըր։

Իշթէ պու խուսուստախի Շիրքէթին պիր ինհիքեարը տըր։

—

Անասըլ եահուտի օլան մէչհուր ազթրիս (Թէաթրօ օյունճուսու) Մատմազէլ Սարա Պէրնհարթ՝ Օտէսսատա իճրայի լուպիեաթ իթտիքինտէ, եահուտիլէ զըտտ օլան պիր Թագըմ Րուսլար մումաիլէյհայէ բէք չօգ հագարէթլէր իթմիշլէր իսէ տէ, Ֆէնա կազէթալարըն պէյանընա կէօրէ, Մատմազէլ Սարա Պէրնհարթ պունտան ազաթ Ֆրանսանըն Օտէսա չէհրի քիլիսէսինտէ վաֆիրիգ օլարագ տիւնը խրիստիեանիտի գապուլ իթմիշ տիր։

—

Խարբութտան եազըլտըղընա կէօրէ, չէհրը մէզքիւրէ իքի սաաթ մէսաֆէտէ Զալնի գարիէսինտէ 127 եաշընտա պիր իխթիար պուլունուպ, մէրգումըն գուվվէթէ վէ ազըլճա հիչ պիր նօգսանը օլմատըղը կիպի, եօլ տախի եուրիւյէպիլմէքտէ իմիշ։

—

Իզմիր վիլայէթի տախիլինտէ Նազիլլի նամ մահալտէ վագը Բուժ քիլիսէսինէ խըրսըզլար կիրէրէք 500 լիրա գըյմէթինտէ ավանիի մուգատտէսէ վէ մէզքիւրէ սաիրէ սըրգաթ իթմիշ օլտուգլարընտան, չիմտի օլունան պիր խայլի էշյաա Թէվգիֆ օլունմուշ տըր։

—

Ալըրընտա Ցէրմինճէք նամ մահալտէ կէչէն չարշէնպիհ աղշամը չէտիտ պիր հարէքէթի արզ վուգու պուլուպ, հաթթա 6 սանիյէ տէ տէվամ իթմիշ իսէ տէ, հիչ պիր խասարաթը մուճիպ օլմամըշ տըր։

—

Ակրըն վիլայէթինտէ չօգտան պէրու նամ ու եաէրի զայիպ օլմուշ օլան մէչհուր հայտուտ սէրքէրտէսի Պագըրճըօղլու պու տէֆա օն գատար ավէնէ իլէ ևէնիտէն մէյտանա չըգմըշ տըր։

—

Հօրս Նամ Խունան կազէթասը՝ Խանեա բօսթախանէսինին գարատըլտըղընա տահր չէհրը մէզքիւր մուխպիրինտէն ահիտէքի Թաֆսիլաթը ալըզ իթմիշ տիր ․

«Խանեա վալիսի՝ Նոյեմպէր 22 Թարիխիյլէ չէհրիմիզ Խունան գօնսօլօսխանէսինէ իրսալ իթտիյի պիր Թահրիրաթտա, էմրը ալի մուճիպինճէ մէմալիքը Շահանէտէ պուլունան Խունան բօսթախանէլէրինին լաղվ օլունտուղունու, վէ պինաէն ալէյհ Խանեատաքի Խունան բօսթախանէսինին պունտան պէօյլէ մէքթուպ ալըբըտան իսթինքեաֆ իթմէսի լազըմ՝ կէլտիկինի, վէ էկէր պունա մուխաֆագաթ օլունմազ իսէ, գուվվէի գահիրէ իսթիմալինէ մէճպուր պուլունաճաղընը պէեան իթմիշ տիր ։ Մէզքիւր գօնսօլաթօ՝ Պապը Ալինին իշպու թէպլիղի հագգընտա հիւքիւմէթը մէթպուասը Թարաֆընտան հիչ պիր էմր ալըզ իթմէմիշ օլտուղունտան, վալիի միւշարիլէյհին թէպլիղաթընա Թամամիլէ հարէքէթ իտէմէյէճէկինի ճէվապէն տերմէյան իթմիշ տիր ։ Լաքին նոյ․ րին 24ինտէ բօլիս մէմուրլարի՝ Տէրսանէտէն ալտըգլարը էվամիրը ճէտիտէ իւզէրինէ, չէհրը մէզքիւրըն պիր սաաթ պուտը մէսաֆէսինտէ, Արթասան կէլմէքտէ օլան պիր Խունան բօսթասընը թէվգիֆ իթմիշլէր, վէ տուկէր պագը բօլիս մէմուրլարի տէ Աւսթրիա բօսթախանէսի գուրպինտէ Աւսթրիա բօսթասը յլա վիւրուտ իտէն Խունան բօսթա չանթալարընը Խունան գօնսօլօսխանէսի խատէմէսինտէն պիրինին էլինտէն ալմըշլար տըր ․ Զիրա մէզքիւր խատէմ իշպու բօսթա չանթասընը Աւսթրիա բօսթախանէսինտէն ալմագ իչին կէօնտէրիլմիշ իտի ։ Վիլայէթը մէզքիւրէ բօսթալար մէւտիրի՝ մէզքիւր իքի չանթալարը ալմըշ վէ տերունէկէրինտէ պուլունան մէքթուպ վէ սաիրէյի թէվզի իթտիրմիշ տիր ։ Պունուն իւզէրինէ, Մէմալիքի Շահանէտէ պուլունան պիլճիւմլէ բօսթախանէլէր իլղա օլունսալ, թէքմիլ Խունանիսթան տախիլինտէ պուլունան պիլճիւմլէ մէմալիքէ կէօնտէրիլէճէք մէքթուպլարը Օսմանլը բօսթախանէլէրինին կէօնտէրմէսէ մէմուր օլտուգլարընը, վէ իւլիւսլէ Խունան բօսթախանէսինէ կէօնտէրիլէն մէքթուպլարըն ալըզ ու միւսատէրէ իտիլէճէկինի միւշիր օլարագ Խանեատա իքի րէսմի իլաննամէ նէշր օլունմուշ տըր․ Պունլարըն զիքրի սէպքաթ իտէն Խունան բօսթախանէսինէ մէքթուպ թէսլիմ իտէնլէրէ մէքթուպ գաչըրան նազարըյլա պագըլըր, հագգընտա մուճազաթը գանունիյէ իճրա օլունաճագ տըր ։ Էհալի պու Թէնպիհաթը չէտիտէյի իչիտինճէ, պըթըրը Խունան բօսթախանէսինէ մէքթուպ թէսլիմ իթմէմէյէ պաշլամըշ տըր։ Պու կիւնլէրտէ Աւսթրիա բօսթա Թամամը վատէթասըյլա վիրուտ իտէն բօսթա չանԹալարը Աւսթրիա բօսթախանէսինտէ աչըլըպ, մէքթուպլար Թէվզի օլունմուշ տըր․»

—Գըպըըստան եազըլտըղընա կէօրէ ախիրէն Ինկիլթէրրատան Գըպրըսա պիր մուֆէթթիշ վիւրուտ իտուպ, էյլան Նիգօսիա չէհրինտէ պուլունմագտա իմիշ իսէ տէ, պունուն սալը մէմուրիէթի նէտէն իպարէթ օլտուղու հէնուզ անլաշըլմամըշ տըր։

Քէզալիք ճէզիրէի մէզքիւրէտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Լիմասօլ չէհրինտէքի 500 նէֆէր ասաքիրի մուհաֆըզայէ պու տէֆա Մալթատան 300 նէֆէր տահա կէթիրիլիպ զամմ իտիլմիշտիր.

—Տէյլի-Նիւզ կազէթասընըն ախիրէն Աւսթրիատա Տալմաչիա էյալէթինի զիեարէթ իտէն պիր մուխպիրինին պէյանընա կէօրէ, Գաթարօտա Աւսթրիա հիւքիւմէթի միւշքիլաթը աղըմէ իչինտէ պուլունուպ, մալիւմ օլան Գրիվօշի խաթանը տա պիր էսէրը ճիննէթ վէ ատէմի էմնիյէթ տիր․

Քէզալիք մուխպիրը մէրգումըն իֆատէսինէ կէօրէ, Պօսնա իլէ Հէրսէքի ազչամի սապահա ումումէն իսեան իտէճէքլէր տիր, վէ էեալաթը մէզքիւրէտէ իատէի ասաիշ իչին Աւսթրիալըլար ագալլը իկի սէնէ օղրաշաճագլար տըր․ պու իսէ Մէլանիւէ տօղրու եուրուեուշի պիթթապ պիր վագթը ղալըը մուայէնէ թէէխիր իտէճէք տիր․ (Միսագ)

ԻԼԱՆԱԹ

Շէհիր էմանէթի մէճլիսինտէն կէլէն իլան.

Տօփճու Պազչէ վէ Եէնի Գափու կազխանէլէրինտէ հասըլ օլուպ, սօլֆաթօ ամօնեագ իսթիհսալընտա վէ սաիր իշտէ գուլլանըլմագտա օլան մատէն քէօմիւրիւ սուտըլըն պիր սէնէլիկի չէրաիթը լազըմէսիյլէ վէ 1,500 զրուշ պէտէլ իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ Թէզայուտ իյլէմիշ օլտուղունտան, վէ չէհրի հալին 5ինճի յէօմիւնտէ երթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, գիյմէթէ Թալիպ օլանլարըն՝ եէվմի մէզքիւրէ գատար Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

1 քեանունը էվվէլ 97։

Էվգաֆը հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ իտարէսինտէն կէլէն իլան

Խաթմայ գարուսու խարիճինտէ զայթինլը գարագօլու ճիվարընտա քեաին խարապ չէշմէնին էօնիւնտէ մէզքիւր չէշմէ Թամիր օլունճայա գատար Թաշ Թէքնէսի իւզէրինտէ Թապլա վազըլըպ քէպապ վէ սաիրէ սաթըլմագ իւզրէ չէհրի պիր պուչուգ ատէտ սիմ մէճիտիյէ քիրա իլէ իճարընա Թալիպ զուհուր իյլէտիկինտէն, մահալը մէզքիւրէ պունտան զիեատէ իլէ Թալիպ պուլունանլարըն տէբօ ագչէսիյլէ պէրապէր Նիհայէթ իւչ կիւնէ գատար Էվգաֆը հիւմայուն խազինէի ճէլիլէսի վարիտաթը ումումիյէ իտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

1 քեանունը էվվէլ 97 3—2

Թօփխանէի ամիրէ մէճլիսինտէն կէլէն իլան

Թօփխանէի ամիրէ մէվճուտընտան ֆիրուզէի մուգարրէր օլան Թախմինէն 10,000 օգգատան 13,000 օգգայա գատար Նուհաս էյինթիսինին 97 սէնէսի քեանունը էվվէլինին իքինճի չարչէնպէհ կիւնիւնտէն իթիպարէն պէհէր կիւն ալէլուսուլ միւզայէտէսի իճրա օլունաճաղընտան, վէ չէհրը մէզկուրըն 10 ընճը բէնճշէնպէհ կիւնիւ տախի գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն, իշթիրասընը Թալիպ օլանլարըն մէզքիւր չարշէնպէհ կիւնիւնտէն պէտ իլէ բէնճշէնպէհ կիւնիւնէ տէկին հէր նէ վագըթ միւրաճաաթ իտէրլէր իսէ մարիւլպէեան էյինթինին նիւմունէսինի կէօրիւպ, չէրաիթի Թաֆսիլաթընը անլամագ, վէ միւզայէտէյէ պուլունմագ իւզրէ Թօփխանէի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

30 Թէշրինի սանի 97 2—2

ԷՎԳԱՖ

Էվգաֆը Հիւմայուն Մահլուլաթ տաիրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզզիքր մահլուլաթըն մուայէնէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան իքինճի հաֆթասը օլան իշպու 1297 սէնէսի չէհրը Թէշրինը սանինին 30ընճը բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա միւտտէթ զարֆընտա միւզայէտէլէրի իճրա գըլընաճաղընտան, գամմը լլա Թալիպ օլանլարըն էյամը մէզքիւրէտէ Մահլուլաթ տաիրէսինէ կէլիպ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօչրիւնէ միւսավի Թէէմին ագչէսինի Թէսլիմը խազինէ իտուպ մէզատընտա պուլունմալարը, վէ մուաճճէլէյէ մահսուպէն սէրկի վէ սուրէթ գապուլ օլունմայաճաղը իքինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

․․ 16 ․․ 10,000, (1) Մաճունճը գուրպինտէ Սարրաճ Թուղան մահալլէսինտէ Ճամիի Շէրիֆ սօգաղընտա Թէրպիէն 180 զըրա արսատա 7 օտա վէ 1 սուֆա վէ 2 գույու վէ 1500 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

․․ 17 ․․ 20,000, Գանլըճա գուրպինտէ Եէնի Մահալլէտէ Եէնի Մահալլէ սօգաղընտա Թէրպիէն 160 զըրա արսատա մէպնի 6 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 270 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

․․ 326 ․․ 4000, Խասքիւղարտա Տէպպաղլար մահալլէսինտէ Թօբ Թաշը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 55 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 25 զըռ․ քիրալը պիր պապ ախշապ տէօքմէճի տիւքքեանը կէտիկի։

․․ 13 ․․ 6,000, Պապը Ալի գուրպինտէ Լալա Խայրէտտին մահալլէսինտէ Զէյնէպ Սուլթան Ճամիի Շէրիֆի սօգաղընտա Թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 40 զըռ․ քիրալը պիր պապ ախշապ գահվէխանէ կէտիկի։

․․ 117 վէ 119 ․․ 50,000, Գալաթատա Սուլթան Պայազիտ մահալլէսինտէ Գըլըճ Ալի բաշա ճատտէսինտէ Թէրպիէն 80 զըրա արսատա 4 օտա վէ 1 սալօն վէ 1 գույու վէ Թահթընտա պիր պապ քեարկիր կազինօյը միւշթէմիլ սէնէվի 8400 զըռ․ քիրալը քեարկիր պիր պապ մէնզիլ վէ կազինօնըն միւլք վէ կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի։

․․ 16 վէ 18 ․․ 5,000 Պէշիքթաշտա Եէնի Մահալլէտէ Տէրէ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 170 զըրա պիր զըլթա մէնզիլ արսասը։

․․ 1 վէ 3 ․․ 5,000, Գասըմ բաշատա Էմին Ճամիսի գուրպինտէ Եալ Հասան Էֆէնտի մահալլէսինտէ իլար սօգաղընտա Թէրպիէն 140 զըրա արսատա 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 միւշթէրէք գույու վէ 150 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ վէ Թահթընտա չէհրի 100 զըռ․ քիրալը պիր պապ ախշապ գահվէ տիւքքեանըյլա մէնզիլին նըսֆ հիսսէլէրի։

․․ 1 ․․ 2,666, Միւսէյմանիյէ գուրպինտէ Թիրեաքի չարշըսընտա չէհրի 60 զըռ․ քիրալը պիր պապ աթթար տիւքքեանը կէտիկինին սիւլիւս հիսսէսի։

․․ 28 ․․ 160, Եէտի Գուլէ խարիճինտէ Ճամիի Շէրիֆ սօգաղընտա չէհրի 3 զըռ․ քիրալը պիր պապ պագգալ տիւքքեանը միւլքինին 40 ազչէ իթիպարըյլա 13½ ազչէ հիսսէսի։

․․ 22 վէ 24 ․․ 9,000, Գասըմ բաշատա Հաճի Ֆէրհատ մահալլէսինտէ Պիրինճճի սօգաղընտա Թէրպիէն 80 զըրա արսատա 4 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 250 զըրա պաղչէյի միւշԹէմիլ վէ չէհրի 100 զըռ․ քիրալը Թահթընտա պիր պապ ախշապ տիւքքեան իլէ մէնզիլին նըսֆ հիսսէլէրի։

․․ 3 ․․ 4500, Ագսէրայտա Ղուրէպա Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Կիւմիւշխանէ սօգաղընտա Թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 20 զըրա աչըգլըղը միւշթէմիլ ախշապ խարապ 1 պիր պապ մէնզիլ։

․․ 7 ․․ 3750, Պապը Ճաֆէրի խարիճինտէ Եօղուրտճու սօգաղընտա Թէրպիէն 25 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 115 զըռ․ քիրալը քեարկիր 1 պապ Թէրզի տիւքքեանը իլէ ֆէվգինտէ պիր պապ քեարկիր օտանըն 120 սէհիմտէն 22 ½ սէհիմ հիսսէսի։

․․ 22 ․․ 100, Գանըճա գարիեէսինտէ Զուլաուզըլու մէվգիինտէ պիր պապ քիրէճ գայըրըլըն իթիլինին խումս հիսսէսի։

․․ 33 ․․ 15,000, Գանըճասա Զուլաուզըլու մէվգիինտէ Թէրպիէն 120 զըրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 370 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ 1 պապ քեարկիր մէնզիլին խումս հիսսէսի մահիւլտէն 4 հիսսէսի տախի հիսսէտարլարը Թարաֆընտան սաթըլաճաղը։

․․ 32 ․․ 5000, Խասքիւղարտա Քէֆչէ Տէտէ մահալլէսինտէ Թօբ Թաշը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի 1 գուեու վէ 36 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 100 զըռ․ քիրալը ախշապ 1 պապ գահվէ տիւքքեանը միւլք վէ կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի։

․․ 2 վէ 4 վէ 6 ․․ 10,000 Խասքիւղարտա Միւսէյման աղա մահալլէսինտէ Քիւչիւք Համամ սօգաղընտա Թէրպիէն 105 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 200 զըռ․ քիրալը պիլա կէտիք քեարկիր իւչ պապ տիւքքեան վէ Ֆէվգինտէ օտալարըն սիւլիւս հիսսէլէրի։

․․ 106 ․․ 3500, Գանթարճըլարտա Գըպլի չէշմէսի ճատտէսինտէ Թէրպիէն 80 զըրա արսատա մէպնի վէ չէհրի 120 զըռ․ քիրալը պիր պապ չիլինկիր տիւքքեանը կէտիկինին րուպ հիսսէսի իլէ միւլքինին սէմէն հիսսէսի։

․․ 3 ․․ 4000, Էյրիգաբու գուրպինտէ Ֆէթհի Չէլէպի մահալլէսինտէ Թիւֆէնքճի սօգաղընտա Թէրպիէն 70 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆայը միւշթէմիլ 1 պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ։

․․ 72 ․ 4,000 Զարշուրի Քէպիրտէ Գազազլար Օրթա սօգաղընտա Թէրպիէն 20 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 80 զըռ․ քիրալը միւթէհամմիլ պիր պապ խաֆֆաֆ տիւքքեանընըն միւլք վէ կէտիկինին սիւլիւս հիսսէսի։

․․ 126 ․․ 150, Վէֆասա Շէյխ Մօլլա Խիւսրէվ մահալլէսինտէ Գօվաճըլար ճատտէսինտէ չէհրի 5 զըռ․ քիրալը պիր պապ սէպզէճի տիւքքեանը միւլքինին 5 հիսսէտէն 1 հիսսէսի։

․․ 21 ․․ 5,000, Զարշուրի Քէպիրտէ Թէրզի պաշը սօգաղընտա Թէրպիէն 30 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 350 զըռ․ քիրալը պիր պապ Թէրզի տիւքքեանընըն միւլք վէ մա կէտիկինին սէմէն հիսսէսի։

․․ 55 ․․ 5,000, Պալըգ բազարը գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Ալմա ալթը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 250 զըռ․ քիրալը պիր պապ քեարկիր տուխանը տիւքքեանընըն սէմէն հիսսէսի։

․․ 20 ․․ 4,000, Գալաթատա Էմէքեէմէզ մահալլէսինտէ Պանգ Գաբուսը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 2 գույու վէ 60 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

․․ 3 ․․ 7000, Տիվան Եօլունտա Աթիգ Ալի բաշա մահալլէսինտէ Բէրթէվ բաշա սօգաղընտա Թէրպիէն 98 զըրա պիր զըլթա մէնզիլ արսասը։

․․ 18 ․․ 3,750, Պաղչէ Գաբուսը գուրպինտէ Մըսըր չարշըսը տէրունինտէ Թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 150 զըռ․ քիրալը քեարկիր պիր պապ աթԹար տիւքքեանը միւլք վէ կէտիկինին սէմէն հիսսէսի։

․․ 10 ․․ 3750, Պաղչէ Գաբուսունտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Մըսըր չարշըսը տէրունինտէ Թէրպիէն 40 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 100 զըռ․ քիրալը քեարկիր պիր պապ քէԹէնճի տիւքքեանը միւլք վէ կէտիկինին սէմէն հիսսէսի։

․․ 6 ․․ 1500, Մահմուտ բաշատա Մահմուտ բաշա ճատտէսինտէ Գաչըգճըլար խանը իւստ գաԹընտա 6 Նումերօ իլէ մուրագգամ Թէրպիէն 20 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 40 զըռ․ քիրալը պիր պապ օտանըն սէմէն հիսսէսի։

․․ 53 վէ 55 ․․ 5,000, Եէնի Պաղչէտէ Գարապաշ մահալլէսինտէ Սէֆա չէշմէ ճատտէսինտէ մուգատաէմա պիր պապ մէնզիլ էլեէվմ 2750 զըրա արսանըն պիւԹիւնիւ։

․․ 45 ․․ 26,250, Էյուպ Էնսարիտէ Ճամիի Քէպիր մահալլէսինտէ Ճամիի Քէպիր ճատտէսինտէ Թէրպիէն 120 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 150 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէստուտ ֆուրուն կէտիկինին 45 սէհմիյէ միւլքինին հիսսէյի շայիասը։

․․ 17 ․․ 5000, Էյուպ Էնսարի գուրպինտէ Գասըմ Զավուշ մահալլէսինտէ Պալըգճը պագգալը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 3000 զըրա պօստան տէրունինտէ պիր օտա վէ պիր գույույը միւշթէմիլ պիր պապ պօստան կէտիկինին րուպ հիսսէսի։

․․ 8 ․․ 2500, Ագսէրայտա Մուրատ բաշա մահալլէսինտէ Շաքիր բաշա սօգաղընտա Թէրպիէն 80 զըրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 150 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իւք հիլալտա պուլունան բագգամլար մահլուլաթըն նումէրօլարընը, իքինճի հիզատաքիլէր լիրայի Օսմանի 100 զուրուշտան օլարագ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէտէտիրլէր։

Ա․ [illegible]

ՎԷ

[illegible]

[illegible] 461 ՆՈՒՄԵՐՕԼՈՒ [illegible]

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Իլլէթը էֆրէնճիյէ, եանի ֆրէնկի, պէլ սօուգլուղու, ալաթը Թէնասիլիյէ, (ծննդական գործարանք) վէ Թէքմիլ խարարա տաիր քէյֆիյէլէր իչին

ԹԱՊԻՊԻ ՄԱԽՍՈՒՍ

Տօքթօրը մումայիլէյհ սակըզը վէճհ իւզրէ հէր կիւն սաաթ պէշտէն օն պիրէ գատար Պաղչէ գաբուսընտա Համիտիյէ Թիւրպէսի սըրասընտա իքի Գաբուլու Թապիր օլունան Սինապեան վիւչէն աղանըն 32 Նումերօլու էճզախանէսինտէ խասթալար գապուլ իթտիկի կիպի, բազար կիւնլէրի տախի Պէյօղլունտա Աղա ճամիսինտէ, Սագըզ Աղաճ ճատտէսինտէ 27 Նումէրօլու քէնտի խանէսինտէ խասթալար գապուլ իտէր։

ՍՈՀՀԷԹ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

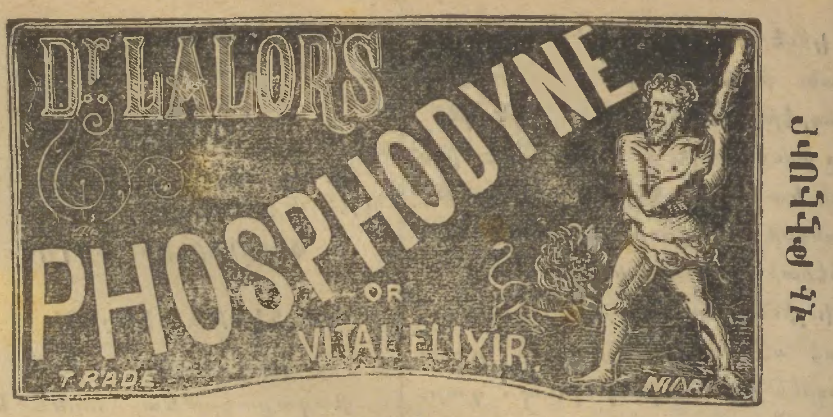

ՄՈՒՀԻՖԻ ՀԷ

Տօգթօր Ռ․ Տ․ ԼԱԼՕՐ, 1862 տէնպէրի իճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր․

Պու իլաճ Հէնտիսթանտա, Չինտէ վէ միւսթէմլէքեաթտա կէրէք գարաճիէրէ Թէէսիր իյլէտիճի վէ կէրէք պիլճիւմլէ ալաթը հայաթիյէյի Թագվիյէ վէ Թահքիմ իտիճի խարիգիւլատէ պիր մուալիճ տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ ֆօսֆօրտան միւրէքքէպ պիր ԹէրԹիպ օլուպ, տըմաղա վէ կէօղէ բէք հօշտըր։ Պու իլաճ՝ նէպաթի ալգալօյիտ Թապիր օլունան էճզատան միւրէքքէպ բարլագ պիր սու տըր վէ Ֆէվգէլատէ գուվվէթ վիրիճի հասսէլէրէ մալիք տիր։ Շիմտիքի իլմի քիմեանըն էն սոն էսէրի օլուպ, իչինտէ հիչ պիր մուզիր վէ տէրէճէսինտէն զիյատէ մուսհիլ էճզա եօգտըր, հիչ պիր սուի Թէէսիրատէ պուլունմազ, մէչհուր հէքիմլէր տախի վիճտանէն գուվվէթի հայաթիյէսինի Թէճտիտ իտէճէք Ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթէ մալիք օլտուղընը վէ պու խուսուստա հիչ մանէնտի օլմատըղընը Թաստիգ իթմիշլէրտիր։ Գանը, պէյնի վէ սինիրլարը Թազէլէնտիրիր ։ Պու իլաճ սուրէթի միւքէմմէլէտէ ագլ վէ սայիրէնին պիլճիւմլէ մուամէլաթընա վիւսաթ վէ իմտատ վէրիր, գանը ասլա ղայպ իթտիրմէզ, վէ պէտէնէն վէ եախոտ զիհնին բէք զիյատէ չալըշըլմագտա եօրնունլուղունէ էօնիւնիւ ալըր։ Ձիհնէ սէլապէթ, սաատէթ, բարլագլըգ վէ Թէէսսիր վէրէն պէյնի վէ սինիր վէ ազասէթին գուվվէթինի պու իլաճ պագը Թութար։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ սինիրլարըն վէ գանըն հէր նէվի պօզուգլուգլարընը սէրիեան վէ սուրէԹի տայիմէտէ տէֆ իթտիկի իչին պու կիւնքիւ կիւնտէ վէրիլէն պիլճիւմլէ Թէրթիպաթըն էն ալասը տըր։ Սինիրլէրըյլա գանըն պօզուգլուգլարը, էւէ զիյատէ սինիր ղայիֆլըղը, ումումի գուվվէթսիզլիք, գըլլէ վէ միճէուս գաաֆըլ, գուլագ գըժգըլթըլարը, գուվվէթ ղայպ օլմագ վէ իշտահ գարանմագ, միտէ հազըմսըզլըղը վէ գարաճիէր հաստալըղըլարը, էլ սինիրլարտա աղըր, մէրագ, հէր տէրէճէտէ սինիր գուվվէթսիզլիկի, գուվվէթի հաֆըզէ զաֆըթը, պէյնին եուսուշաղըլըղը, քէօթրիւմլիւք, սըրթ էմիգքըէրի աղրը, լումպակօ եանի կէօպէք սանճըսը, սիեաթիք եանի գալչա սինիրընտա աղըրը պիր աղըր, պէլ վէ մէսանէ խասԹալըղը, սիտիք զօրու վէ ղայրիհիմ վէ ղայրիհիմ, նեօվրալճիա, սըթմա, բաղագմօզ, Թըղնէֆէսլիք, վէրէմ, էսքիմիշ գալպ հասթալըղը, սըրաճա վէ տէրի հասթալըգլարը, ազալէթ զայըֆլըղը, վազըծուզ քէօրլիւք, էլհասըլ իճսամ վիճտանընտա հէր հանկը աղանըն գուվվէթի հայաթիյէսինի նօգսանընտան նէշէթ իտէն պիլճիւմլէ իլէթ վէ հասթալըգլար։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ ԹԷԷՍԻՐԻ

Իքի գաթ տըր վէ ասլա պօշա չըգմազ․ պիր Թարաֆտան պու իլաճ սինիր գուվվէթինի արթըրըր, վէ տիկէր Թարաֆտան գանըն վէ ազալէթին գուվվէթինի Թէէսիր իտէր պիր վասըթա տըր․ պինապէրին պու իլաճ ղայըֆ վիճուտլարա գուվվէթ վէրիր վէ հասթայը էօյլէ պիր հալէ կէթիրիր քի, ղաննն իտէրսին հիչ ղայըֆլըգ չէքմէմիշ տիր։

Վէճիզէլէ պիր Թէֆսիր

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյնի վէ գարաճիէր հասթալըգլարընտան վէ միտէ ֆէսատընտան պինլէրճէ ինսան էօլմէքտէ օլուպ, պու հասԹալըգլար հայաթը ինսանըն քէօքինիւ գուրուտուրլար։ Մէզքիւր հասԹալըգլար՝ բէք չօգ տիրայէթլի տէ, վաթ իւզէրինէ ֆէնա Թէէսիր խասըլ զիրա անլէր իչին հայաթ սէվինճի վէ ֆայտէլի օլաճագ էէրտէ պիր էսէր օլուր։ Իշ է պու կիպի հասթալըգլար չէքէն բէք չօգ զէվաթ չահատէթ իտէրլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ հէր նէ սուրէթտէ օլուր իսէ օլուն զուհուրա կէլմիշ օլան միտէ ֆէսատընա վէ գարաճիէրէ հասԹալըղընա գարշը պու կիւնէ գատար պուլունմուշ օլան տիկէր հէր նէվի իլաճտան իւսթիւն տիր։ Իշտահ աչըր վէ միտէյի տիւզէլթիրիր։ Թէէսիրի տէ բէք չաբուգ վէ մուհագգագ սուրէթտէ կէօրիւլիւր. Էօյլէ քի, էօմիւր սէօնմէք տէրէճէսինէ կէլտիկինտէ վէ զիհնի տախի վիճտանըն ֆէնալըղը Թէէսիրինտէն սայքի աճմագլըգ հալինէ տիւշտիւքինտէ, պու գուվվէթլի իլաճտան պիր գաչ տէֆա ալընըրսա, համանըն մէյուսիյէթի տէֆ օլուր վէ կէրէք վիճտանը վէ կէրէք զիհնի քէյֆը գուվվէթ պուլուր։

ԵԻՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻՔ ԹԷՃՐԻՒՊԷԼԷՐ

Խուսուսաթը մէզքիւրէյի խապաթ իտուպ, պունտան մատա տիւճեարըն հէր միլլէթինտէն միւթէպէր ֆամիլեալար, վէ զէվաթը միւխթէլիֆէ՝ զիքր օլունան մուհասսէնաթը կէօրմիւշ օլուգլարընտան, պունա սէրպէստճէ շահատէթ իտէրլէր։

Տիւնեանըն հէր ճիհաթընտէ, պու իլաճըն պիր չիշէսինի 4 ս․ 6 տ․ վէ 11ս. ֆիյաթընտա ֆիրուխթ իտէրլէր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ․ Պէհէր չիշէնին իւզէրինտէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Թարաֆընտան պիր պանտրօլ եափըշըրըլմըշ օլուպ, պու պանտրօլուն իւզէրինտէ տէ հազըմէթլու զէրալիցա հազրէթլէրինին միւթէպէր գօմիսէրլէրի էմրի իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ, Լօնտօն, Էնկլէնտ» քէլիմէլէրի Ինկիլիզճէ օլարագ եազըլմըշ տըր։ Էկէր պու եազը օլմազսա զալպ տըր։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԼՕՐ

Թարաֆընտան իմալ օլունմուշ տըր․
Պայ Հավզտա 52 Նօ․ Կէսֆօրտ
Ռօթըրրիթօ

ԼՕՆՏՕՆ Ն․ ՈՒ․ ԷՆԿԼԱՆՏ

Ֆօսֆօտինին սահիպի վէ մուճիտի։

Սուրէթի իսթիմալ․ Նէմէքտէն էվվէլ կիւնտէ իւչ տէֆա պիր չօրպա գաշըղը։

Սթամպօլ, Գալաթա, վէ Պէյօղլունուն պէօյլէք էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

Թիւրքիա, Ռումանիա վէ Պուլկարիա իչին աճէնթէ պուլունան սահիպի նէզտինտէ Թօբտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ումումի Ինկիլիզ մաղազասը Նօ․ 93 վէ 97 Նիւքալէք գալըըըմտա զապըԹա մէրքէզի գուրպինտէ։

Գալաթա
ՍԹԱՄՊՕԼ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 13 Դեկտ.

Ինկիլ․ էսհամը Ինկ․ Լիր․	99 9/16
Օսմ․ էսհամը աչըլըրը	13-5/16
» » գարանտը	14-1/4
Իսթիգրազ 65	17-
» 68	15-7/8
» 71	73-
» 72	27-1/4
» 73	14 3/4
Օսմանլը պանգասը	21-1/4
Մըսըր տույունու մուէթա հըսէ	72-
» իմթիյազլը	93-1/4
Ռուսիա իսթիգրազը	87-7/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ, 13 Դեկտ.

Ֆրանս․ էսհ․ 3 % Ֆր․	85 87
» » 5 գըօնսօլ	115-85
Օսմ էսհամը աչըլըրը	14 40
» » գարանտը	14-10
Իսթիգրազ 65 Ֆր	89
» 69	78
» 73	74-
Մըսըր ֆօնտ․ մուէթ․ հըսէ	365-
Գրէտի Լիօնէ	925-
Օսմանլը պանգասը	785-
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	66-25
Իթալիա էսհամը	91-
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-24

Վիեննա, 13 Դեկտ.

Ա․հիօ ֆիօրին	-
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	26-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Սէհմ ում․ տիւն աքչ․ գար․	15 30
Պու սապահ աչըլըը	15-20
Իսթիգ․ 63 (Մուբթօն) 6 % Ֆ․	93-
» 65 » 6 % Ֆ․	84-
» 69 (Բօնտ) 6	78-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	26 62
» 73 6 % Ֆ․	74-
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի 3	51 50
Ագճէ ֆայիզի	09-
Տէբօ Ղըռ․	25-
Հավալէտպիզ »	-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-05
Օսմանլը պանգասը	11-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5 35
Թըրամվայ	3-70

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ․ լիրասը 100 ղըրուշտան	Ղը․ Փը․
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը	107-32
Մէճիտիյէ »	204 20
Պէշլիք »	208 20
Ալթըլըգ »	128-
Պագըր »	615-
Գայմէ »	940-
Ինկիլիզ լիրասը	140-10
Ֆրանսըզ ալթունու	88-
Ֆօյ	90-
Գրիվիգ ալթունու	51-30
Գարպօն գայմէսի	8 60